

Taalmakkers M7

Auteurs

Renée Heiting
Janneke Huizing
At Kasbergen
Evelien Klok
Michelle Kraak
Corrie Meliefste

Coördinatie

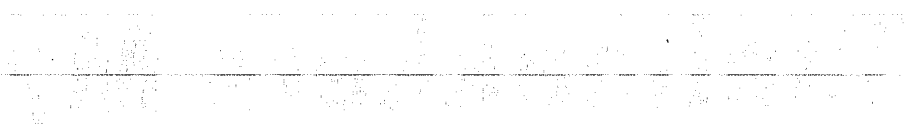
Nico van Beusekom

Illustraties

Egbert Koopmans

Bekadidact

stenvertblok

© 2001

Uitgeverij Bekadidact, Baarn

ISBN 90 262 0345 4

eerste druk, tweede oplage 2003

Basisvormgeving

LS Ontwerpers bno, Groningen

Vormgeving

Annemiek Moormann, Dronten

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inhoud

	1	Op jacht	4		16	Vers brood dat is lekker	36
	2	De oude tijger	6		17	Dat valt tegen!	38
	3	Brand	8		18	Handen omhoog!	40
	4	In de krant	10		19	In de supermarkt	42
	5	De klus is geklaard	12		20	Sjonnie, het konijn	44
	6	Foto's	14		21	In de zomer	48
	7	Grappig of lastig	16		22	Met vakantie	52
	8	Terry, de teckel	18		23	Oma schrijft	54
	9	Hondenwerk	20		24	In de achtbaan	56
	10	De krantenwijk	22		25	Hartstikke verliefd	58
	11	Het laatste nieuws	24		26	Verliefd	60
	12	Patat	26		27	In vuur en vlam	62
	13	Zelf koken	28			Hoe ver ben je?	64
	14	In de knoop	30				
	15	De grote vangst	32				

- 1 Twee tijgers zijn op jacht. De ene tijger is *moedig* en *hongerig*. De andere tijger heeft *vreselijk* veel zin in een heerlijke prooi. Vul het eerst in. Schrijf daarna het *-ig*-woord en het *-lijk*-woord in de juiste staart.

een honger **ig** konijn

een sier duif

een drift kikker

een mist brilslang

een letter aapje

een lucht musje

een haast os

een pijn koe

een shade kever

een dorst ezel

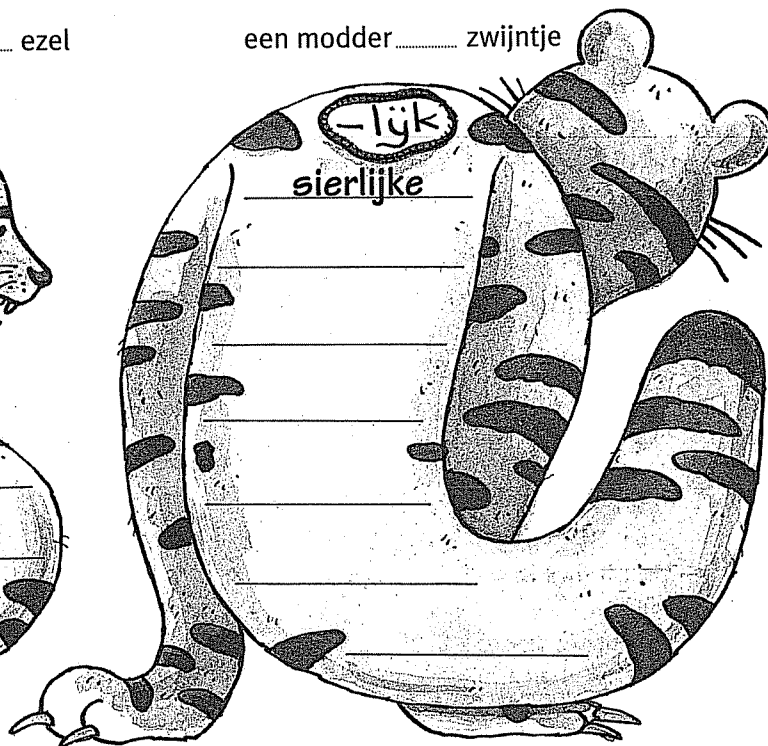
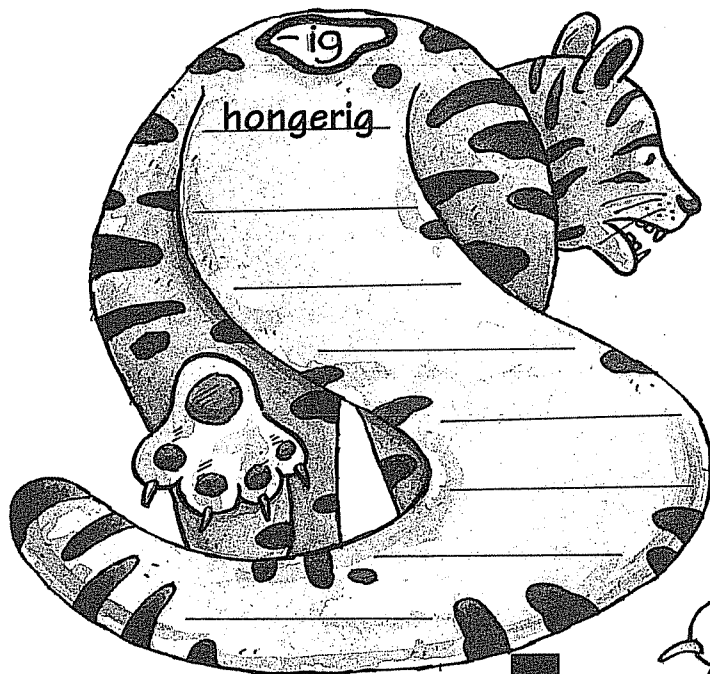
een natuur schaap

een gevaar beer

een moed muis

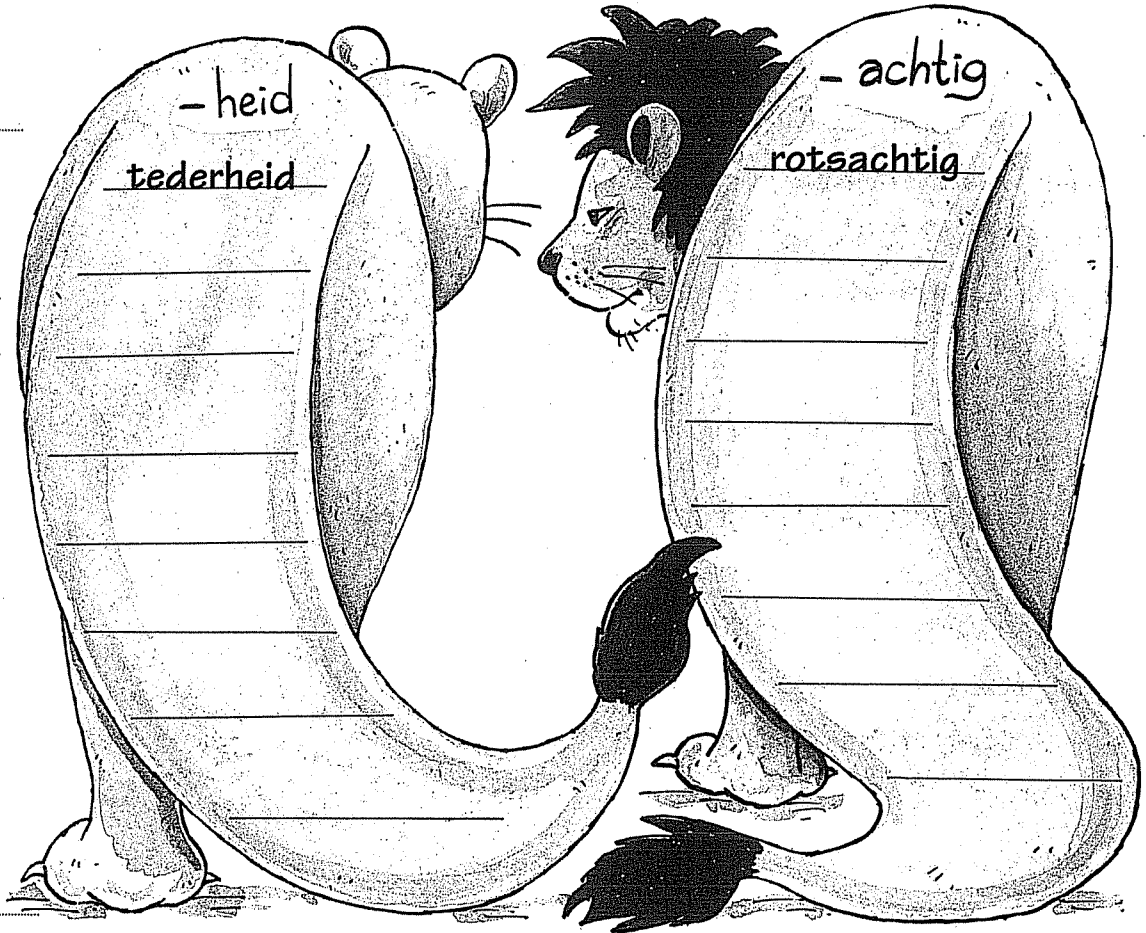
een avontuur geitje

een modder zwijntje

② Ook twee leeuwen gaan op jacht. De leeuwint jaagt alleen voor de aardigheid. Zij wil alleen *-heid*-woorden. De mannetjesleeuw is een beetje schaaachtig. Hij is dol op *-achtig* prooien. Maak de woorden eerst af en schrijf ze daarna in de goede staart.

tederheid _____
 werkelijk _____
 rots _____
 berg _____
 verliefd _____
 vergeet _____
 aardig _____
 leugen _____
 aap _____
 vrij _____
 net _____
 schaa _____
 kat _____
 regen _____
 schoon _____
 zelfstandig _____

1 Gebruik de woorden maar.

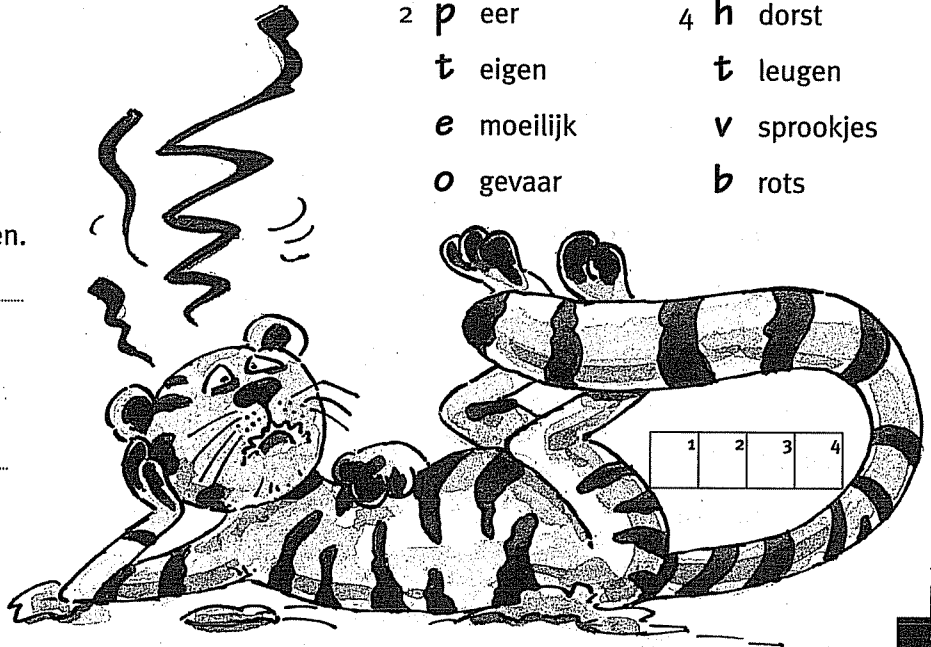
Met (*kat*) katachtige bewegingen loopt de oude tijger (*honger*) en (*dorst*) tussen de struiken. Hij sluipt (*haast*) over de (*rots*) bodem. Het is (*regen*) weer en de tijger krijgt (*modder*) poten. Opeens ziet hij een mooie jonge tijgerin. Het is een (*schoon*) De oude tijger is meteen tot over zijn oren verliefd. Maar (*verliefd*) van een oude tijger heeft ook (*gevaar*) kanten. De oude tijger is een beetje (*vergeet*) want hij is niet zo jong meer. Toch probeert hij een stoere en (*moed*) indruk te maken. Hij klimt (*aap*) in de top van een hoge boom. Maar zijn vieze poten bieden hem geen houvast. Met een (*sier*) boog stort hij naast de mooie tijgerin neer. Hij lacht een beetje (*schaap*) naar haar. (*Natuur*) kijkt de tijgerin niet eens naar hem. Een (*schande*) en (*pijn*) afgang rijker gaat de oude tijger (*drift*) verder met de jacht.

2 Gebruik nog een paar staartwoorden.

- 1 De tijger verloor de (werkelijk) uit het oog.
- 2 Voor de (aardig) wilde hij een (avontuur) indruk maken.
- 3 Hij sloeg (letter) en (figuur) een modderfiguur.
- 4 En dat is de (waar)
- 5 Zo eindigt een ((v)lucht) avontuurtje.

3 Maak er staartwoorden van. Welk staartwoord past er dan niet?

1 v mist	3 c lucht
d dorst	s vrij
(p) pijn	t schoon
r moed	p moeilijk

2 p eer	4 h dorst
t eigen	t leugen
e moeilijk	v sprookjes
o gevaar	b rots

1 Vul de goede vorm van het werkwoord in.

Moniek (*zijn*) is alleen thuis. Haar ouders (*werken*)
 allebei. Haar moeder (*werken*) als
 verpleegster in het ziekenhuis en haar vader (*zijn*)
 brandweerman. Monieks huiswerk (*zijn*) af en in
 tv-kijken (*hebben*) ze geen zin.
 Ze (*vervelen*) zich. Zij (*lopen*) door
 het huis en (*zien*) de sigaren van haar vader. Ze (*pakken*) er één. Ze (*zoeken*) een
 lucifer en ze (*steken*) de sigaar aan. Bah, dat (*smaken*) vies! Opeens (*gaan*) de
 telefoon, Moniek (*schrikken*) ervan. De sigaar (*vallen*) uit haar handen en (*rollen*)
 onder de bank. Ze (*kunnen*) er net niet bij. Ondertussen (*rinkelen*) de telefoon maar door.
 Moniek (*raken*) in paniek. De halve kamer (*staan*) vol rook. Ze (*nemen*) de
 telefoon op en zegt: 'U (*moeten*) van de lijn, ik (*hebben*) de brandweer nodig!' 'Maar je
 (*spreken*) met de brandweer, ik (*zijn*) het, je vader! Ik (*komen*) vanavond iets
 later thuis.' 'Nee,' roept Moniek. '(*Komen*) snel, er (*zijn*) brand.' Even later (*zijn*) de
 brandweer er. Politieagenten (*zetten*) de straat af. Een ambulance (*snellen*) met gillende
 sirene de straat in, een verpleegster (*stappen*) uit. Vlak daarachter (*rijden*) een auto met een
 journalist en een fotograaf erin. De volgende dag (*staan*) er in de krant: Brandweerman (*blussen*)
 zijn eigen huis.

2 De journalist stelt iedereen steeds dezelfde vragen.

Wat doet u nu?

- 1 Journalist: Ik (stellen) stel vragen.
- 2 Verpleegster: Ik (verzorgen) zieke mensen.
- 3 Brandweerman: Ik (blussen) een brand.
- 4 Fotograaf: Ik (maken) foto's.
- 5 Politieagent: Ik (delen) bekeuringen uit.
- 6 Moniek: Ik (roken) geen sigaren meer.

3 De verleden tijd gaat over vroeger (gisteren), maar het werk hoeft nog niet klaar (voltooid) te zijn.

Wat deed u gisteren?

- 1 Journalist: Gisteren stelde ik vragen.
- 2 Verpleegster: Gisteren ik zieke mensen.
- 3 Brandweerman: Gisteren ik een brand.
- 4 Fotograaf: Gisteren ik foto's.
- 5 Politieagent: Gisteren ik bekeuringen uit.
- 6 Moniek: Gisteren ik een sigaar.

4 In de volgende oefening is het werk klaar. Het is voltooid. De laatste letter ervan hoor je al in de verleden tijd: stelde-gesteld.

Wat heeft u gisteren gedaan?

- 1 Journalist: Gisteren heb ik vragen gesteld
- 2 Verpleegster: Gisteren heb ik zieke mensen
- 3 Brandweerman: Gisteren heb ik een brand
- 4 Fotograaf: Gisteren heb ik foto's
- 5 Politieagent: Gisteren heb ik bekeuringen
- 6 Moniek: Gisteren heb ik een sigaar

De laatste woorden die je hebt ingevuld, noem je voltooid deelwoorden.

- ① De journalist stelt aan meer mensen de vraag: 'Wat heeft u gisteren gedaan?' Vul de gevonden voltooid deelwoorden in. Welk woord lees je in de grijze rij?

k	1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---	---

De kok: Gisteren heb ik het eten (*koken*)

De metselaar: Gisteren heb ik een huis (*bouwen*)

De wielrenner: Gisteren heb ik (*fietsen*)

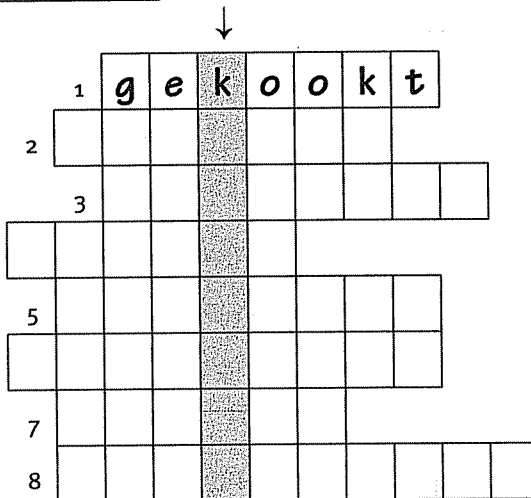
De visser: Gisteren heb ik (*vissen*)

De voetballer: Gisteren heb ik een doelpunt (*scoren*)

De vuilnisman: Gisteren heb ik het vuilnis (*ophalen*)

De dief: Gisteren heb ik een horloge (*pikken*)

De arts: Gisteren heb ik een patiënt (*opereren*)

- ② Niet alle voltooid deelwoorden beginnen met *ge-*. Soms staat er een woordje voor zoals bij *opgehaald*.

De politieagent heeft de straat (*afzetten*) afgezet en het verkeer (*tegenhouden*) De ambulance heeft Moniek (*meenemen*) Moniek heeft haar fout eerlijk (*toegeven*) Omdat haar vader toevallig heeft (*opbellen*) is de brandweer op tijd (*aankomen*) Vader heeft alle sigaren (*weggeven*) Hij is met roken (*ophouden*)

3 Sommige werkwoorden hebben als voltooid deelwoord *-ge-* in het midden.

hele werkwoord	voltooid deelwoord
binnenkomen	<u>binnengekomen</u>
bijhouden	
uitnodigen	
nalopen	
voortmaken	
toegeven	
meenemen	
tegenhouden	
teruggeven	
opschrijven	

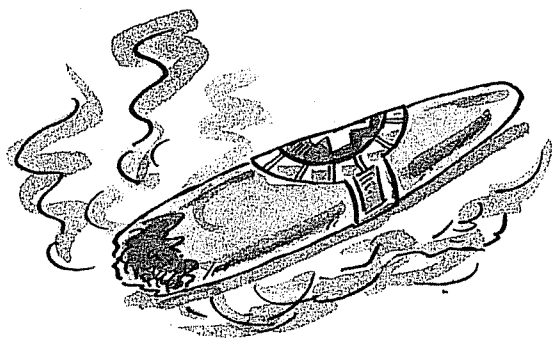
4 Sommige voltooid deelwoorden krijgen geen *-ge-* erbij.
Kijk maar: *verzorgd*. Denk aan *d* en *t*! Het 'kofschip' helpt je.

De journalist heeft het verhaal van Moniek niet (*veranderen*) veranderd. Hij heeft het goed (*onthouden*)
De politie en de brandweer hebben het verhaal ook (*geloven*)
..... Moniek heeft het verhaal wel tien keer (*herhalen*)
..... Alle kinderen van haar school hebben haar op de krantenfoto (*herkennen*) Toch is zij door het avontuur een beetje (*veranderen*) Ze heeft zich geen seconde meer (*vervelen*) Haar moeder heeft haar een beetje (*verwennen*)

5 Maak de zinnen maar af.

Moniek had een sigaar (*aansteken*)
Nou, dat is haar niet goed (*bevallen*) De sigaar is onder de bank (*vallen*) Het huis stond vol rook. Gelukkig heeft de brandweer haar (*redden*)
En Monieks vader is (*ophouden*) met roken!

- 1 Zoek nog meer voltooid deelwoorden en hele werkwoorden. Denk aan het 'kofschip'.

hele werkwoord

beloven

bederven

erkennen

geloven

herkennen

herinneren

ontbijten

veranderen

voltooid deelwoord

beloofd

bekeken

ervaren

gebruikt

herdacht

onthouden

ontdekt

verrast

- 2 Bij voltooid deelwoorden gebruik je de werkwoorden *hebben* en *zijn*.

De brandweermannen *hebben* de brand *geblust*.

De brandweermannen *zijn* op tijd *gekomen*.

Vul hieronder een vorm van *hebben* of *zijn* in.

1 De journalisten *hebben* in de krant geschreven.

2 De journalist in de krant geschreven.

3 De patiënt geopereerd.

4 De dokter geopereerd.

5 De fotograaf veel foto's gemaakt.

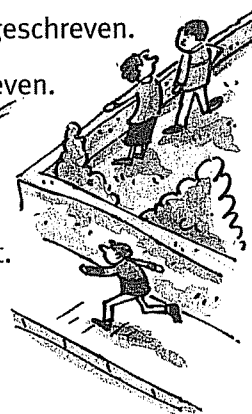
6 De agenten de weg afgezet.

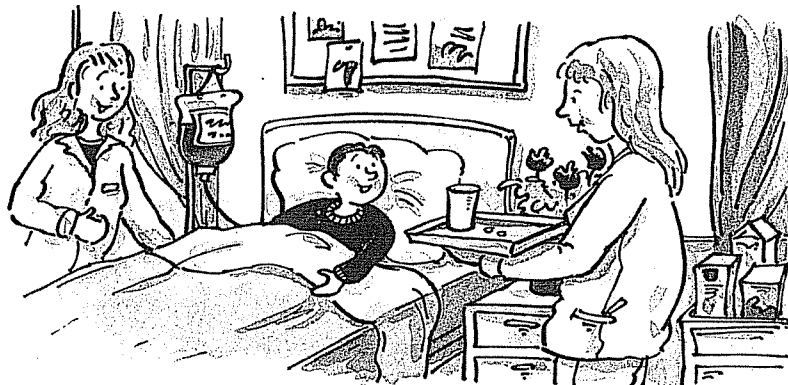
7 De agent bij de brand geweest.

8 De verpleegster medicijnen gegeven.

9 De verpleegsters aardig voor Moniek geweest.

10 De brandweerman met roken gestopt.

3 Bij voltooid deelwoorden kun je ook de verleden tijd van hebben en zijn gebruiken: ik had, jij was.

- 1 De agenten hadden het verkeer tegengehouden.
- 2 De brandweerman naar huis opgebeld.
- 3 De fotografen foto's van de brand gemaakt.
- 4 De fotograaf zijn fototoestel vergeten.
- 5 De journalist vragen gesteld.
- 6 De verpleegsters in het ziekenhuis gebleven.
- 7 De dokter Moniek onderzocht.
- 8 De brandweerman de ladderwagen bestuurd.

4 Maak de zinnen maar af. Gebruik in elke zin wel een voltooid deelwoord. En denk aan het 'kofschip'.

1 De timmerman heeft op zijn duim geslagen

2 De machinist heeft de trein

3 De directeur heeft de leerling

4 De slagers hebben het vlees

5 De ober heeft de klanten

6 Onze juf is met vakantie

7 De verhuizer heeft de verhuizing snel

8 De boer heeft de koeien

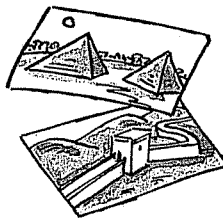
9 De fietser is door rood

10 De fietsenmaker heeft de banden

- 1 Juffrouw Francisca laat foto's van haar vakanties zien. De kinderen van de klas proberen de namen van de gebouwen of torens te vinden. Om de kinderen te helpen, geeft ze er een schuingedrukt bijvoeglijk naamwoord bij.

Madurodam - de toren van Pisa - de Chinese muur -
 Manneke Pis - de piramiden - het Vrijheidsbeeld
 de Euromast - de totempalen - de Eiffeltoren -
 de Magere Brug

1 De scheve toren in Italië	<u>de toren van Pisa</u>
2 De ijzeren toren in Parijs	_____
3 Het hoge beeld in New York	_____
4 De stenen driehoeken in Egypte	_____
5 Het bronzen beeldje in Brussel	_____
6 De lange muur in China	_____
7 De houten palen van indianen	_____
8 Een smalle brug in Amsterdam	_____
9 De hoge mast in Rotterdam	_____
10 Het kleine pretpark in Den Haag	_____

- 2 Een bijvoeglijk naamwoord hoort bij een *de*-woord of *het*-woord. Het vertelt iets over dat woord. Onderstreep de bijvoeglijke naamwoorden.

Dolf, de stoere man van de aardige juffrouw Francisca, zoekt een hoge toren of een hoge brug.

Hij wil bungee-jumpen.

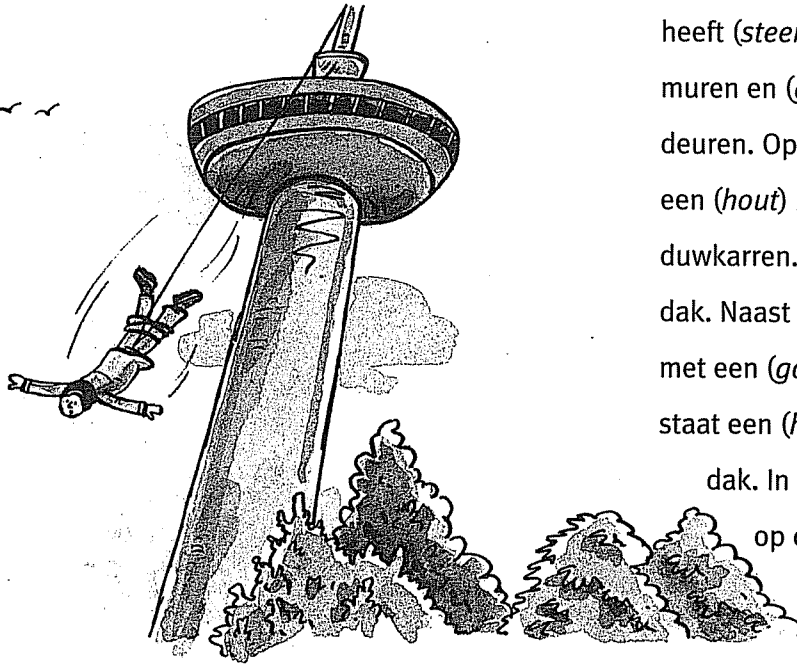
Hij wil dus naar beneden springen met een lang elastiek aan zijn benen.

Na een lange zoektocht heeft hij een goede

toren gevonden, de Rotterdamse Euromast.

Dolf is nu boven. Hij maakt het dikke elastiek vast aan zijn gespierde benen.

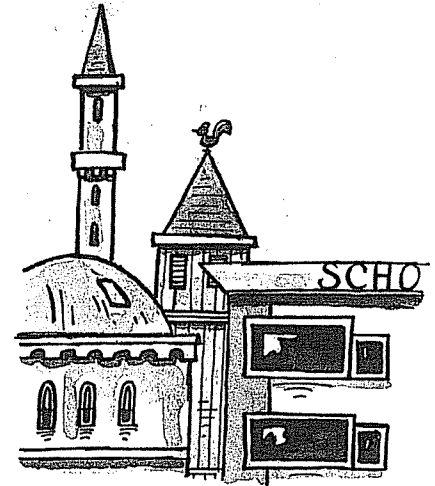
Hij staat klaar voor de gevaarlijke sprong.
Van alle kanten komen nieuwsgierige
mensen aanrennen. Dolf springt en met
een harde klap valt hij op de grond.
Was het een slap elastiek? Was het geen
stevige knoop?
Volgende keer maar niet meer springen in
Madurodam, hè Dolf?

**3 Sommige bijvoeglijke
naamwoorden vertellen waar
een de-woord of het-woord
van gemaakt is.**

**Het bijvoeglijke naamwoord
eindigt dan op -en.**

De school van juffrouw Francisca
heeft (steen) stenen
muren en (glas)
deuren. Op het schoolplein staat
een (hout) schuurtje. Hierin staan (ijzer)
duwkarren. De fietsenstalling heeft een (metaal)
dak. Naast de school staat een (steen) moskee
met een (goud) koepel. Aan het eind van de straat
staat een (hout) kerkje met een (koper)
dak. In de toren hangen (brons) klokken en
op de top staat een (zilver) haan. Naast
deze haan staat Dolf met een (wol)
draadje om zijn benen.

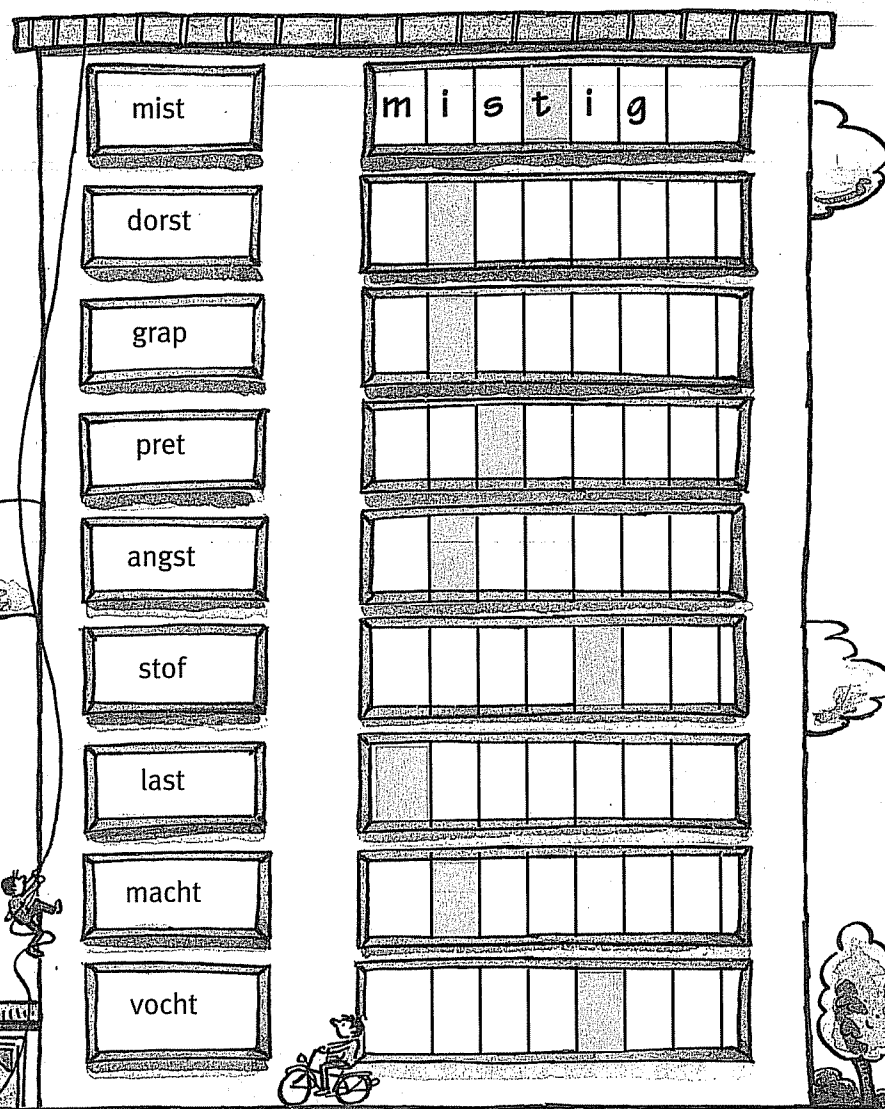

Grappig of lastig?

1 Van de volgende *de*-woorden en *het*-woorden kun je bijvoeglijke naamwoorden maken. Ze eindigen dan op *-ig(e)*. Wat lees je in de grijze ramen van de flat?

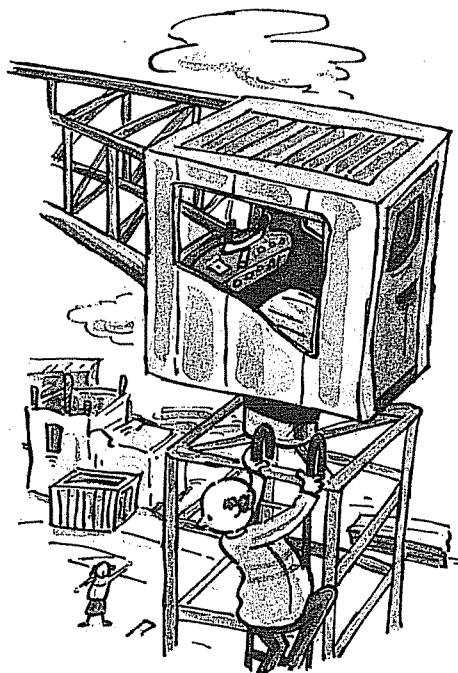
Dit is geen

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2 Vul de juiste vorm van de bijvoeglijke naamwoorden in.

Naast de (hoog) hoge torenflat staat een (ijzer) bouwkraan. Het is een (mist) dag. Maar als je goed kijkt, zie je een (kaal) man naar boven klimmen, het is Rolf. Beneden staat een (angst) vrouw, dat is Jeanette. Ze heeft (vocht) ogen. Zijn dat tranen of komt het door de (stof) bouwplaats? Ze roept en zwaait naar haar (stoer) man. Maar Rolf hoort niets. Met (groot) stappen klimt hij langs de (metaal) trap omhoog. Het zijn (last) treden. Hij heeft het (vaag) gevoel iets vergeten te zijn. Hij voelt de (hard) wind en krijgt (koud) handen.

‘Wat ben ik toch vergeten?’ denkt hij. Rolf is nu bij het (glas) hokje. Dan hoort hij de (hoog) stem van Jeanette. ‘Je bent het (stevig) elastiek vergeten,’ gilt ze. Rolf gaat snel in het (klein) hokje zitten. Hij laat de (macht) haak vlakbij Jeanette zakken. Dat is een (last) karweitje. Jeanette hangt het (sterk) elastiek aan de haak. De haak gaat omhoog tot bij het (glas) hokje. Rolf pakt het elastiek en doet het snel om zijn (geel) broodbakje. Zo, nu blijft de deksel er netjes opzitten en kan kraandrijver Rolf aan het werk. Wat een (grap) verhaal!

Terry, de teckel

1 Welk 'achterlijf' past bij de 'kop' van Terry? Kleur die allebei.

Terry is een teckel en

hij heeft een lang lijf.

een lang lijf hij heeft.

hij een lang lijf heeft.

Omdat teckels niet zo groot zijn,

passen ze in een konijnenhol.

ze in een konijnenhol passen.

in een konijnenhol passen ze.

Terry heeft korte pootjes,

maar hard kan hij rennen.

maar hij kan hard rennen.

maar hard hij rennen kan.

Teckels zijn eigenwijs,

en denken dat heel groot ze zijn.

en denken dat ze heel groot zijn.

en denken dat heel ze groot zijn.

Als Terry te dik wordt,

dan zijn buik schuift over de grond.

dan schuift over de grond zijn buik.

dan schuift zijn buik over de grond.

- 2** Teckels zijn eigenwijs en een beetje dom. Maar jij vast niet. Zet een bij de woorden die op de verkeerde plaats staan.

- 3** In elke zin ontbreekt een woordje. Waar moet dat staan?

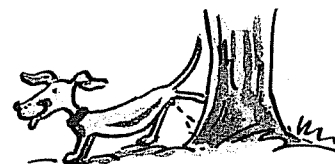
Terry, de teckel vindt iedereen aardig en daarom is geen goede waakhond. Als hem je tegenkomt, dan springt hij heel hoog tegen op je. Een beetje vervelend is dat dan hij tegelijk een klein plasje doet. Op een nacht er werd bij het baasje van Terry ingebroken. 'Leuke man,' dacht Terry, toen de gemaskerde inbreker hij zag. De inbreker pakte het geld en de juwelen en die deed in een zak. Kwispelend liep Terry op af hem. De inbreker zag niet hem en

struikelde over het lange lijf. 'Hij wil spelen,' dacht Terry. Tegen de inbreker gevallen sprong hij blij op. Terwijl hij sprong, hij deed een plas. De inbreker stond snel op en rende hij met een natte broekspijp het huis uit. Het geld en de juwelen hij liet op de grond liggen.

1 ze	moet bij	(a) (b) (c) (d)
2 soms	moet bij	(a) (b) (c) (d)
3 meteen	moet bij	(a) (b) (c) (d)
4 soms	moet bij	(a) (b) (c) (d)

- 1 Terry heeft ^a een vriendinnetje en ^b heet ^c Tekkeltje ^d.
- 2 Die ^a wandelt met ^b haar bazinnetje en met Terry's ^c baasje ^d in het park.

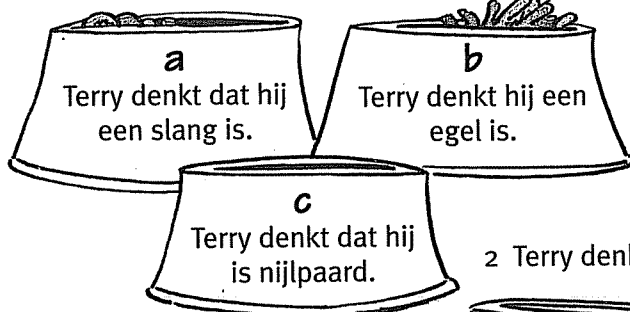

- 3 Soms ^a doet Tekkeltje een plasje ^b. En ^c probeert Terry nog ^d hoger tegen de boom te plassen.
- 4 Daar ^a moet je ^b pijn ^c in je rug voor overhebben, ^d denkt hij!

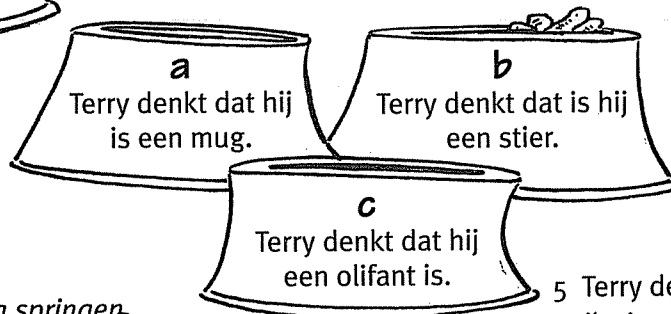
1 Terry is in de war. Hij denkt vreemde dingen en hij zegt ze ook raar. Jij niet. Welke zinnen zegt hij wel goed?

Geef die voerbak maar een kleurtje.

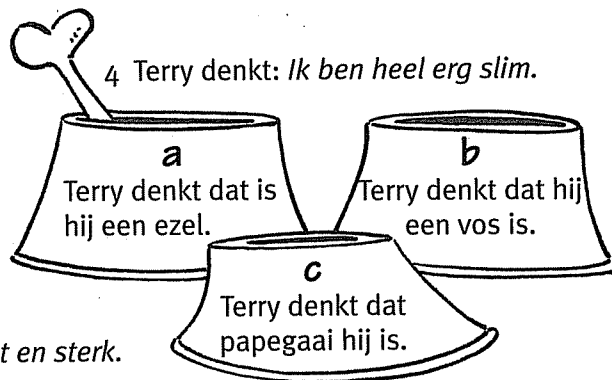
1 Terry denkt: *Ik kan goed sluipen.*

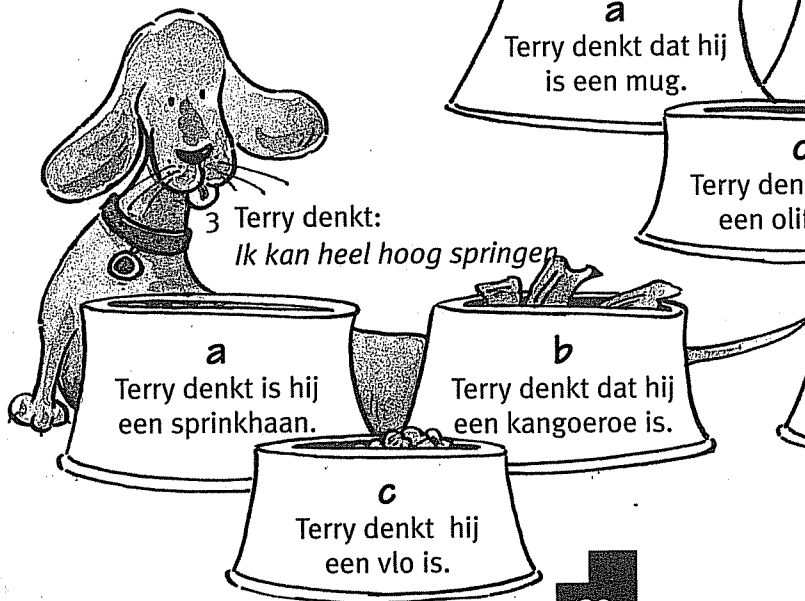
2 Terry denkt: *Ik ben heel groot en sterk.*

4 Terry denkt: *Ik ben heel erg slim.*

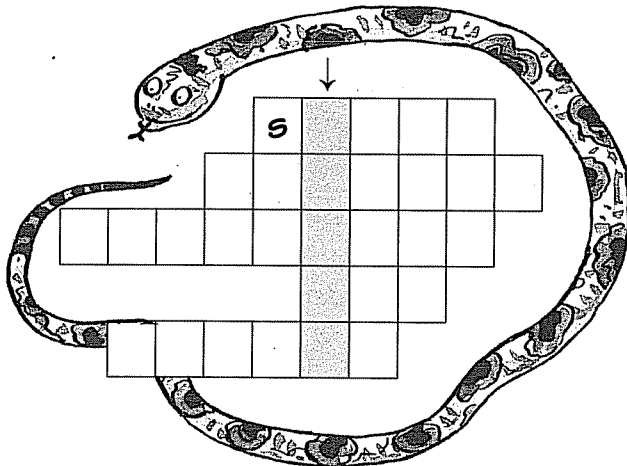
3 Terry denkt: *Ik kan heel hoog springen.*

5 Terry denkt: *Ik ben heel erg lief en ik zit graag op schoot.*

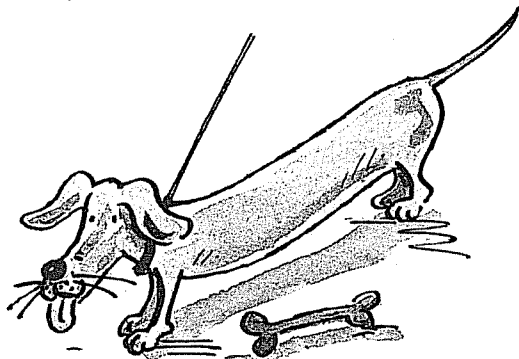

- 2 Vul de dieren die je hiernaast gevonden hebt hieronder in.

Het woord in de grijze balk kun je hier invullen.

Terry de Teckel is een hond.

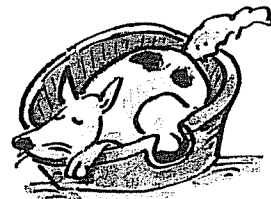
- 3 Hieronder staan gezegdes. Ze gaan over honden. Je leest ook wat deze gezegdes betekenen. Maar steeds ontbreekt hetzelfde woord in het gezegde en in de uitleg. Welk woord ontbreekt er?

Vul dat maar in. Kies uit:

niet - je - bekend - je -
behandeld - geen

- Overall slecht bekend staan.
Terry stond bekend als de bonte hond.
- Voor iemand met een grote mond hoef je bang te zijn.
Blaffende honden bijten
- Zo lelijk wil mens behandeld worden.
Daar lusten de honden brood van.
- Waarom zou iemand op iets wijzen als hij zelf niks in de gaten heeft?
..... moet geen slapende honden wakker maken.
- Ik doe heus niet wat tegen me zegt.
Commandeer hondje en blaf zelf.
- Hij werd slecht
Als een hond worden.

1 Vul de goede woorden in.

Halil, de oudste broer van Agmad, is ziek. Hij kan hierdoor zijn krantenwijk **kwijtraken** (*kwijtraken, verkrijgen*).

Agmad wil daarom iets met Halil (*afmaken, afspreken*). 'Ik kan toch die kranten

(*verzorgen, rondbrengen*).' 'Dat mag niet,' zegt hij, 'jij bent te

jong.' Maar Agmad zegt: 'Ik kan jouw kleren (*aantrekken, aanhouden*), niemand merkt er iets

van.' Halil brengt een ochtendkrant rond en daarom moet Agmad vroeg (*voortmaken, opstaan*). De

wekker gaat al om 5 uur. Agmad stapt uit bed en gaat zich (*verkleiden, aankleden*). De kleren van

Halil zijn iets te groot. Het is gelukkig koud, Agmad kan dus ook een muts van Halil (*aantrekken,*

opdoen). Hij sluipt naar beneden. Vader en moeder mogen niet wakker worden. Hij pakt zijn fiets: lekke band!

'Dat moet ik weer (*meemaken, meedoen*).' Agmad pakt nu de fiets van zijn vader. Stilletjes fietst

hij de straat uit. Het zadel staat veel te hoog. Als hij de fiets maar op tijd kan (*terugbrengen,*

terugsturen), dan zal vader nergens (*ontdekken, achterkomen*). Nu eerst de kranten

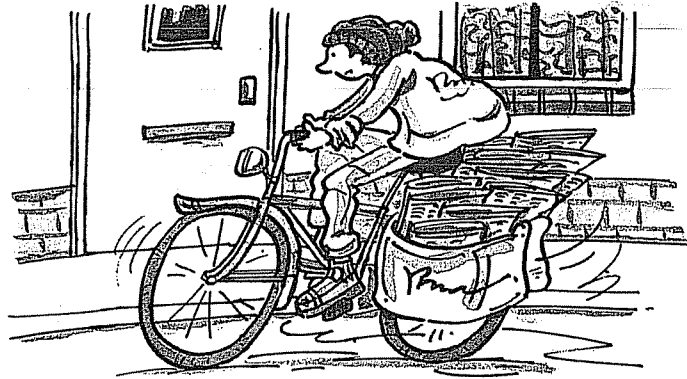
..... (*opzoeken, ophalen*). Agmad pakt de honderd kranten die (*klaarstaan, klaarzijn*).

Hij moet (*voortmaken, afmaken*). De fiets moet op tijd terug zijn. Slingerend rijdt Agmad door

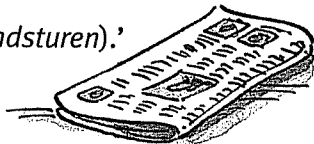
het halfdonker. Het fietsen gaat zwaar. In een boekje van Halil staan de honderd adressen van de mensen, die een

krant moeten (*ontvangen, bezorgen*). Maar lezen en fietsen kan niet goed

(*gelijk lopen, samengaan*).

Pas op, een auto! Agmad schrikt. Het voorwiel botst tegen de stoeprand. De fiets met de kranten valt. Agmad kan hem niet (*tegenhouden, terughouden*). De kranten vallen op de grond. Agmad zou nu het liefst willen (*wegrennen, teruglopen*). Opeens hoort Agmad iemand (*aankomen, achterkomen*). Wie is dat? Agmad herkent de fiets, de broek en de das van Halil. Maar die broek is te klein en achter die das zit een grote snor. 'Vader!' roept Agmad verbaasd. 'Ik geloof dat we hetzelfde plannetje hadden bedacht,' lacht vader. 'Kom, laten we de kranten (*optrekken, oprapen*) en de kranten samen (*rondbrengen, rondsturen*).'

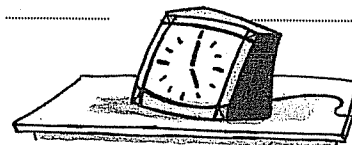

2 Sommige werkwoorden bestaan eigenlijk uit twee woorden.

Denk maar aan tegen - komen en terug - lopen.

Vul maar in.

1 Halil <i>raakt</i> zijn baan niet <u>kwijt</u>	<i>hele werkwoord</i>
<u>kwijtraken</u>
2 Agmad <i>spreekt</i> daarom iets	
3 Hij <i>brenkt</i> de kranten	
4 Agmad <i>trekt</i> de kleren van Halil	
5 Agmad <i>staat</i> vroeg	
6 Hij <i>kleedt</i> zich om 5 uur	

3 Vul nu steeds het andere deel van het werkwoord in.

1 Agmad <u>doet</u> de muts van Halil <i>op</i> .	<i>hele werkwoord</i>
<u>opdoen</u>
2 Lekke band! Dat niet <i>mee</i> .	
3 Hij op tijd de fiets <i>terug</i> .	
4 Vader nergens <i>achter</i> .	
5 Agmad eerst de kranten <i>op</i> .	
6 Er kranten voor hem <i>klaar</i> .	

1 Vul nu alle twee de delen van het werkwoord in.

- 1 Lezen en fietsen gaan niet goed samen
- 2 Agmad _____ de fiets niet _____
- 3 Na de valpartij _____ hij het liefst _____
- 4 Agmad hoort een fiets. Er _____ iemand _____
- 5 Samen met zijn vader _____ Agmad de kranten _____
- 6 En samen _____ zij de bezorging _____

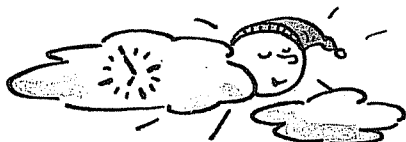
hele werkwoord

samengaan
tegenhouden
wegrennen
aankomen
oprapen
afmaken

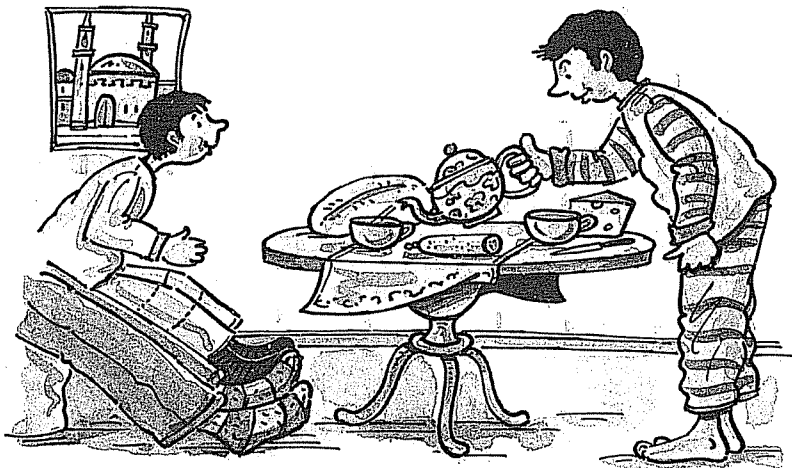
2 Vader en Agmad lazen onderweg het weerbericht. De krant is alleen een beetje nat geworden. Wat moet er onder de vlekken staan? Kies uit:

toenemen - meevallen - afnemen -
oplopen - opkomen - voorkomen -
binnenstromen - ondergaan -
aanwakkeren - afkoelen - opletten

De dag begint fris.

Het is dan koud. De kans op buien neemt toe. Zeer koude lucht _____ ons land binnen. En de wind _____ aan tot storm. 's Nachts _____ het sterk af. Overdag _____ de temperatuur weer een beetje op. Later op de dag _____ ook de wind af. En er komen zonnige perioden. De zon _____ om zes uur op en _____ om 's avonds om zeven uur onder. 's Morgens goed op, het kan nog glad zijn. Dan _____ er mist in het hele land voor. Daarna _____ het weer reuze mee.

3 Vader en Agmad rijden samen op vaders fiets naar huis.

Met z'n tweeën valt een krantenwijk wel
 Maar het weerbericht vrolijkt vader niet
 Halil moet maar snel op
 Ze hebben ook nog tegenwind en vader trapt flink
 Als ze bijna thuis zijn, de zon al op.
 Ze op de bank neer. Maar wat is dat?
 Tot hun verbazing het ontbijt klaar.
 Halil schenkt ook al een kopje thee
 Hij voelt zich al een heel stuk beter.
 Morgen hij de kranten weer rond!

4 In de schoolkrant van Agmad stond een uitnodiging voor de avondvierdaagse. Maak die maar compleet.

Doe je mee aan de
AVONDVIERDAAGSE?

Als je een beetje sportief bent,
 kun je lopen.

Bereid je wel goed

Laat niets aan het toeval

Trek geen nieuwe schoenen

Doe schoenen

die al lekker zijn gelopen.

Geef je voor de tochten

bij Juf Geralda.

Verwacht je alle avonden

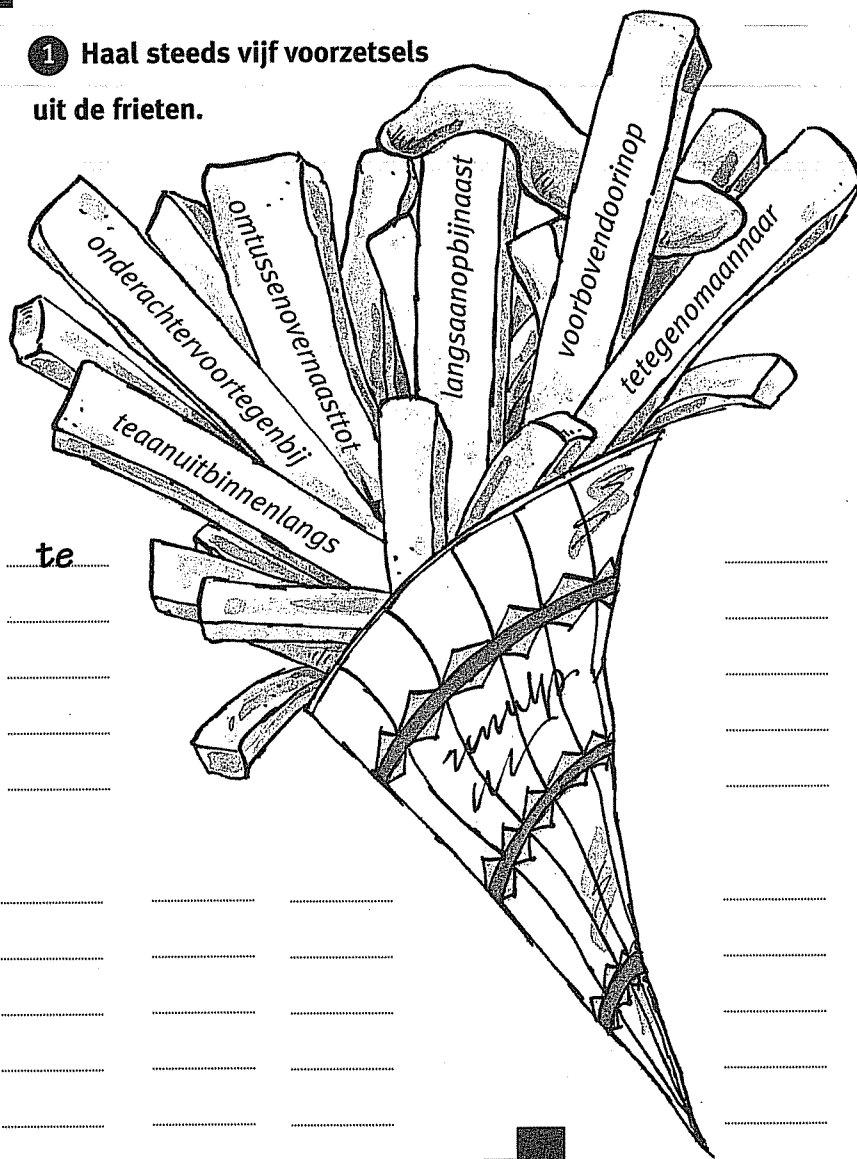
te kunnen lopen?

Wie alle tochten volbrengt,
 houdt er een medaille aan !

- 1 Haal steeds vijf voorzetsels uit de frieten.

te

- 2 Kies het goede voorzetsel.

Patatje met of zonder?

Ik trakteer (voor, op) op patat, zegt Kitty (tegen, bij) Evelien.

Ze lopen (langs, door) de groentewinkel en gaan (in, naar) binnen (bij, langs) de snackbar.

Daar liggen kroketten en frikadellen (onder, naast) elkaar. (Achter, Onder) de toonbank staat de baas (over, van) de snackbar.

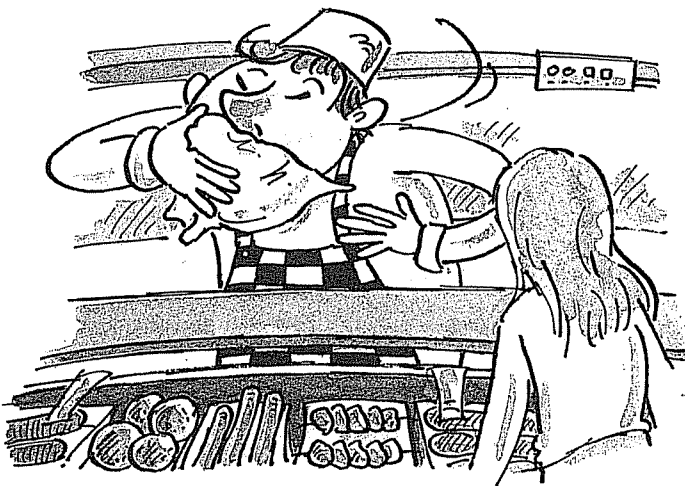
Hij ziet er niet zo fris (uit, aan)

Hij is verkouden. 'Wordt het een patatje (tegen, met) of (zonder, over)

.....?' vraagt hij. Tegelijkertijd

krijgt hij een geweldige niesbui. Hij houdt niet eens zijn hand (tegen, voor) zijn mond. Dan pakt hij zijn zakdoek, daar

snuut hij keihard zijn neus (*tegen, in*)
 Hij snuit zo hard, dat de zakdoek (tussen,
 door) de kroketten valt. Kitty
 kijkt (*naar, over*) Evelien.
 Ze moeten kiezen (*voor, tussen*)
 misselijk worden of de slappe lach
 krijgen. Ze kiezen (*tussen, voor*)
 het laatste. Ze rennen lachend de
 snackbar (*in, uit*) Ze lopen weer
 (*tegen, langs*) de groentewinkel.
 De groenteman is niet verkouden dus
 kopen Kitty en Evelien twee appels.

3 Kitty en Evelien gaan nu zelf friet maken. Vul de ontbrekende voorzetsels in. Je kunt steeds uit drie voorzetsels kiezen.

Evelien en Kitty schamen zich een beetje
 (*in, voor, achter*) hun gedrag (*om, in, naast*) de snackbar.
 Ze durven er niet meer (*op, tussen, naar*) toe te gaan.
 Toch hebben ze trek (*in, voor, met*) een patatje en dus
 gaan ze zelf friet maken (*voor, van, uit*) aardappels.
 (*Naast, Met, Voor*) een klein mesje schillen ze vier
 aardappels. Ze zetten de frituurpan (*uit, aan, over*).
 Al gauw zien ze rook (*uit, door, in*) de pan komen.
 Ze gooien de aardappels (*in, tussen, op*) het hete
 vet. Ondertussen gaan ze snel (*naar, in, langs*) de
 supermarkt om mayonaise te kopen. (*Bij, Tussen, Achter*)
 de kassa staat een lange rij. Ze denken niet meer (*aan,*
na, over) de frituurpan. (*Tegen, Na, Over*) een half uur
 komen ze weer thuis. De keuken staat vol (*door, met,*
van) rook. Evelien vist een stel zwarte klonten (*uit, tussen,*
in) het vet. Kitty heeft tranen (*op, in, aan*) haar ogen. Stom
 (*van, met, tussen*) ons om boodschappen te gaan doen!

1 Sommige werkwoorden hebben vaste voorzetsels zoals: *twijfelen + aan*, *bang zijn + voor* en *zoeken + naar*.

Hieronder staan zinnen met dat soort werkwoorden. Kies het juiste voorzetsel.

Kitty en Evelien twijfelden niet aan hun eigen kookkunst. (*van, tegen, aan*)

Ze schrokken de rook in de keuken. (*tegen, tussen, van*)

Kitty keek de zwarte klonten. (*naar, tegen, aan*)

Ze walgden de verbrande aardappels. (*tussen, onder, van*)

Evelien snakte frisse lucht. (*boven, naar, over*)

Ze hadden spijt het boodschappen doen. (*in, van, op*)

Ze waren bang de straf die ze zouden krijgen. (*voor, bij, van*)

Ze rekenden een hele strenge straf. (*tussen, achter, op*)

Kitty verlangde boerenkool. (*op, naar, boven*)

Evelien smachtte bietjes. (*tegen, achter, naar*)

Ze zorgden een schone keuken. (*boven, uit, voor*)

Evelien was een beetje kwaad Kitty. (*op, voor, van*)

Kitty ergerde zich Evelien. (*langs, aan, voor*)

Toch bleven ze vriendinnen elkaar. (*van, over, door*)

Allebei hadden ze geen hekel friet gekregen. (*aan, zonder, met*)

Maar toen het schoonmaken klaar was, trakteerden ze elkaar ijs! (*in, tot, op*)

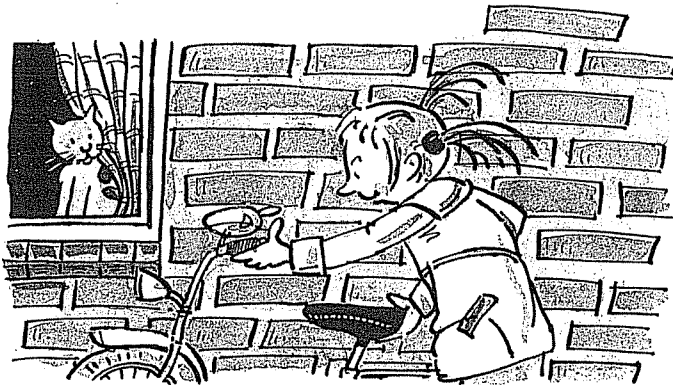

2 Je hebt gemerkt dat hetzelfde voorzetsel verschillende betekenissen kan hebben. *Tussen twee en drie uur(tijd!) is duidelijk anders dan tussen bananen en peren (plaats!).*

In deze oefening gebruik je steeds twee keer hetzelfde voorzetsel. Eerst zegt het voorzetsel iets van de tijd, daarna zegt hetzelfde voorzetsel iets van de plaats.

Kies uit:

om
over
tussen
tegen
rond

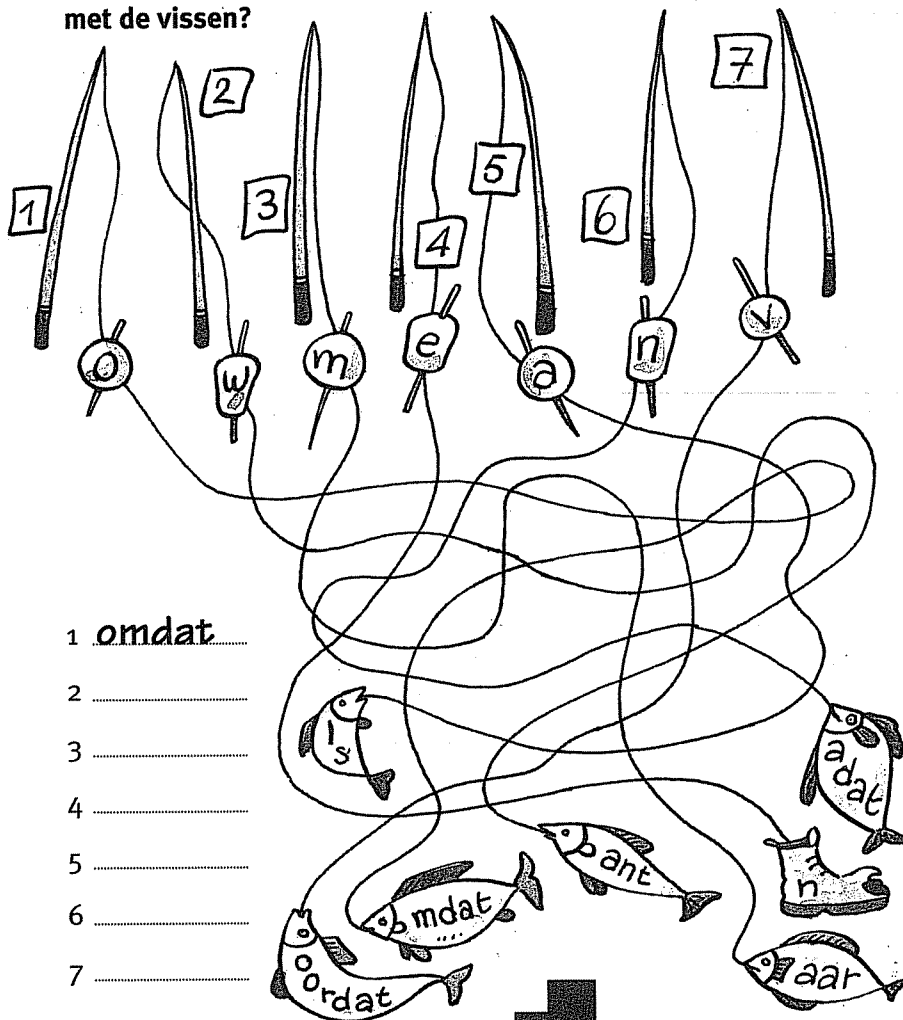
Tegen 2 uur zet Kitty haar fiets de muur.
..... vijf over twee komt Evelien de hoek
..... half drie lopen zij in de snackbar.
..... vijf minuten druppelt het smeltende ijsje
..... de rand van het bekertje.
..... drie en vier uur rijden Kitty en Evelien
..... het drukke verkeer door naar huis.

3 Weet je hoe je de mooiste frieten bakt? Bedenk zelf de goede voorzetsels.

Ga samen **met** een volwassene
de keuken. Pak vijf grote aardappels
de zak. Schil de aardappels. Spoel na het
schillen de aardappels schoon de
kraan. Zet de frituurpan Snijd de
aardappels mooie reepjes. Als het vet
heet genoeg is, mogen de frieten de
frituurpan. vijf minuten haal je de
frieten het vet. Ze zijn nog lichtgeel.
Daarna bak je ze nog een tweede keer
ze mooi lichtbruin zijn. Doe ondertussen
géén boodschappen! Haal de frieten
de tweede keer het vet en leg ze
..... een bord. Strooi er een beetje zout
..... heen en doe er mayonaise
Heb je de frituurpan gedaan?
Eet smakelijk!

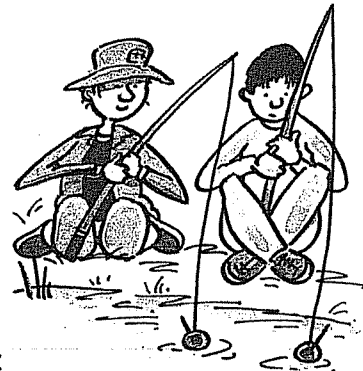

- 1 Mischa en Ronald hebben 7 hengels naast elkaar gelegd, de lijnen zitten door elkaar. Welke woorden vormen de hengels met de vissen?

- 1 mdat
 2
 3
 4
 5
 6
 7

- 2 Je hebt nu 7 'snoerwoorden' gevonden. Daarmee kun je steeds de twee zinnen verbinden. Gebruik het 'snoerwoord' dat erboven staat

omdat

Mischa en Ronald zitten aan de slootkant.
 Ze willen vissen vangen.

Mischa en Ronald zitten
aan de slootkant, omdat ze
vissen willen vangen.

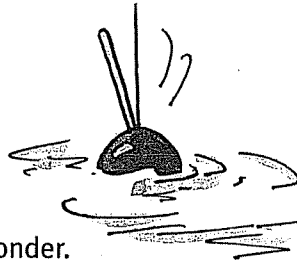
want

Ze hebben nog niet beet.
 De dobber beweegt niet.

Ze

en

totdat

'Ik heb een dikke walvis,' denkt Mischa.

De haken zijn te zien.

.....

.....

.....

nadat

'Ze hebben een dikke knoop,'

grinnikt een snoek.

De jongens hebben hun
snoeren binnengehaald.

.....

.....

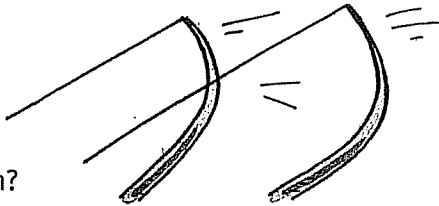
.....

.....

maar

Vlug halen ze de hengels op.

Hebben ze ook iets gevangen?

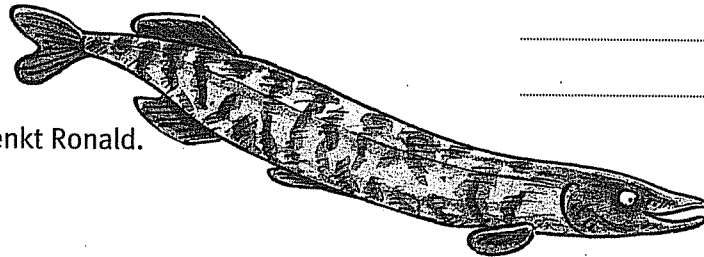
Vlug

.....

voordat

'Ik heb een dikke snoek!' denkt Ronald.

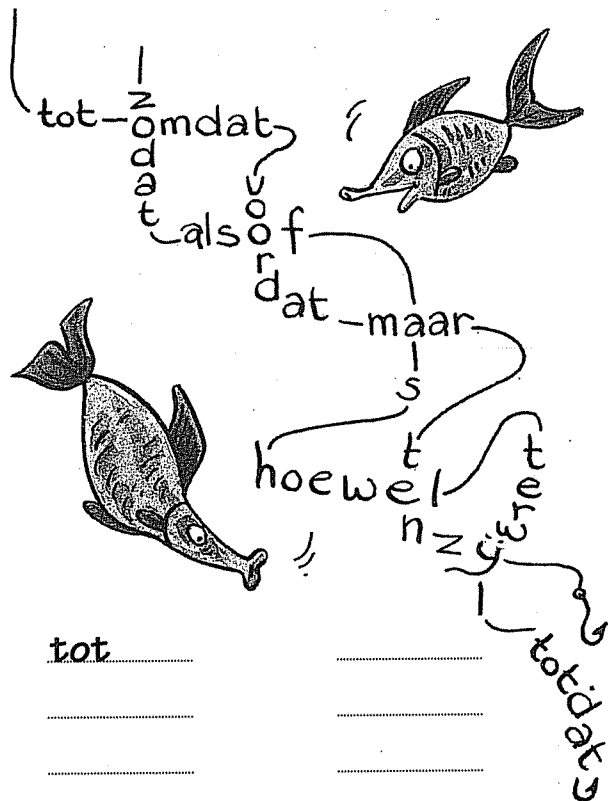
Zijn vislijn is opgehaald.

.....

.....

- ① Mischa en Ronald hebben een groot probleem. Hun snoeren zitten in de knoop. Help ze even.

tot

- ② Kijk, daar komt een moedereend met vijf jonge eendjes aan-gezwommen. Zal de snoek een jong eendje pakken? Gebruik de woorden van de snoeren. Vul het goede woord in.

Een moedereend zwemt met vijf jonge eendjes voorbij, terwijl Ronald en Mischa de snoeren uit de knoop halen. De jonge eendjes zwemmen heel hard, _____ ze vlakbij hun moeder willen blijven. Het is veilig bij de moedereend _____ er gevaar dreigt. Mischa kijkt ze na, _____ ze bijna de bocht om zijn. In het water ziet hij de schaduw van een grote snoek, _____ het water niet helder is. Mischa moet iets doen _____ de snoek bij de eendjes is! Toch lijkt het _____ hij te laat is. Hij rent langs de sloot _____ hij vlakbij de eendjes is. 'De snoek zal het achterste eendje opvreten, _____ ik snel iets doe,' denkt hij. En wat doet Mischa? Hij springt middenin de sloot, _____ de snoek geen klein eendje _____ wel een klein teentje te pakken heeft.

3 Ronald wil Mischa gaan helpen en het moet snel gebeuren. Maak van twee zinnen één zin.

Gebruik daarbij: *zodat - sinds - hoewel - voordat - zoals - dat - als.* **Gebruik ze een keer.**

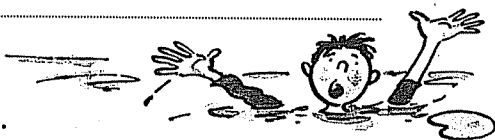
Ronald heeft niets meer van Mischa gehoord.

Zijn vriend rende langs de sloot.

Ronald heeft niets meer van Mischa gehoord,
sinds zijn vriend langs de sloot rende.

Mischa hoopt nu maar.

Ronald komt hem redden.

Het duurt een hele tijd.

Ronald heeft hem gevonden.

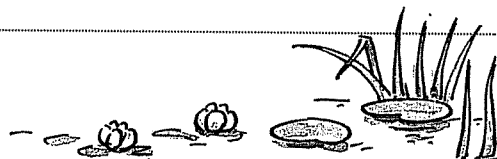
Ronald steekt een hengel uit.

Mischa kan die pakken.

De eendjes zijn gered.

Hij had gehoopt.

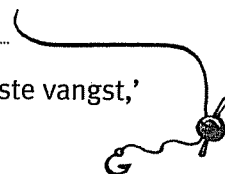
Mischa voelt zich niet vies.

Hij staat middenin de smerige sloot.

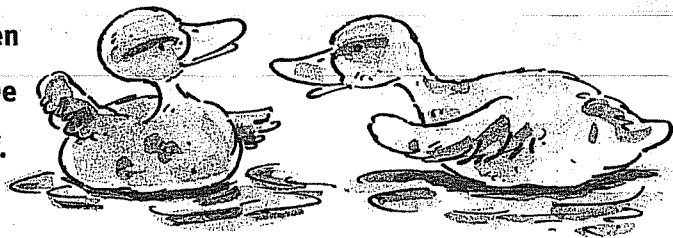

‘Ij bent mijn grootste vangst,’
zegt Ronald.

Mischa staat op de kant.

4 Tot nu toe stonden de verbindingswoorden steeds tussen twee zinnen in. Deze woorden kunnen ook vooraan staan. De volgorde van de zin verandert dan. Maak de zinnen maar af.

Een moedereend zwemt met vijf jonge eendjes voorbij,
terwijl Ronald en Mischa de snoeren uit de knoop halen.

Terwijl Ronald en Mischa de snoeren uit de knoop halen, zwemt een moedereend

Mischa kijkt ze na totdat
ze de bocht om zijn.

Totdat

De jonge eendjes zwemmen heel hard,
omdat ze vlakbij hun moeder willen blijven.

Omdat

Hij ziet opeens de
schaduw van een grote snoek,
hoewel het water niet helder is.

Hoewel

Het is veilig bij de moedereend als er gevaar dreigt.

Als

Hij moet iets doen voordat
de snoek bij de eendjes is!

Voordat

5 Zoek de verbindingswoorden en zet die aan het begin van de zinnen.

Ronald heeft niets meer van Mischa gehoord,
sinds zijn vriend langs de sloot rende.

Sinds zijn vriend

Mischa voelt zich niet vies, hoewel hij
middenin de smerige sloot staat.

De eendjes zijn gered zoals hij hoopte.

De snoek heeft zijn teen losgelaten,
omdat Mischa wild om zich heen heeft geschopt.

Het duurt een hele tijd voordat
Ronald hem gevonden heeft.

Nu kan Ronald hem naar de
kant trekken, tenzij de hengel breekt.

'Iij bent mijn grootste vangst,'
zegt Ronald, nadat Mischa op de kant staat.

1 Vul *die* of *dat* in.

Jan en Rachel, (*die/dat*) onderweg naar school zijn, komen langs de bakker. Bij de bakker, (*die/dat*) zelf zijn brood bakt, ruikt het altijd lekker. De kinderen, (*die/dat*) allebei thuis al gegeten hebben, gaan daarom toch naar binnen. Het warme brood, (*die/dat*) zacht is, ligt op een plank. De stokbroden, (*die/dat*) een heel harde korst hebben, liggen ernaast.

Jan koopt een stokbrood en twee bolletjes, (*die/dat*) hij meteen opeet. Rachel koopt een krentenbol, (*die/dat*) vol krenten en rozijnen zit.

Zij koopt ook nog een croissantje, (*die/dat*) er lekker uitziet.

Jan neemt nog een puddingbroodje. (*Die/Dat*) is heel zoet.

De kinderen kopen ook nog gevulde koeken, (*die/dat*) ze mee nemen voor onderweg. Nu is het geld, (*die/dat*) ze bij zich hadden, bijna op. Ze zijn allebei een beetje misselijk. Morgen nemen ze maar een andere weg, (*die/dat*) niet langs de bakker komt. Maar is dat niet een weg met allemaal snoepwinkeltjes?

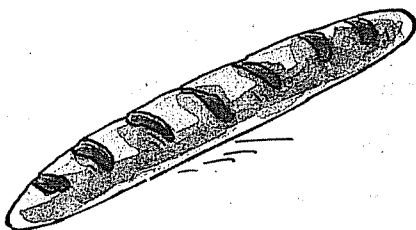
2 Kijk nog eens naar het verhaal. Gebruik steeds hetzelfde zinnetje, let op *die* en *dat*.

1 De bolletjes
die Jan heeft gekocht.

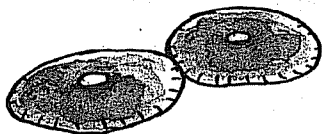
2 De
die Rachel opeet.

3 Het
dat Jan heeft gekocht.

4 Het
dat Jan kocht.

5 De
die de kinderen kochten.

6 Het
dat Rachel heeft gekocht.

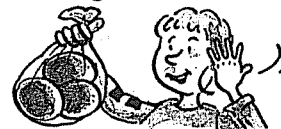
3 Je hebt het vast al ontdekt.

Na een *de*-woord komt *die*.

Na een *het*-woord komt *dat*.

De bolletjes, **die** Jan heeft gekocht.

Het bolletje, **dat** Jan heeft gekocht.

1 De stokbroden, een harde
korst hebben.

2 Het krentenbolletje, Rachel
heeft gekocht.

3 De bolletjes, Jan heeft
gekocht.

4 Het puddingbroodje, heel
zoet is.

5 De gevulde koeken, ze voor
onderweg meenemen.

6 Het croissantje, er lekker
uitziet.

① Rachel, *die* een broodje koopt.

Die verwijst naar Rachel. Je noemt *die* en *dat* **verwijs-woorden**.

Onderstreep de woorden waarnaar *die* en *dat* verwijzen.

In de klas ligt een geel broodtrommeltje op de kast. Dat ligt er al een hele tijd. Bij de kast hangt een vreemd luchtje, *dat* op heel oude Zwitserse kaas lijkt. De kinderen zijn eraan gewend, *die* ruiken het allang niet meer. Jan en Rachel, *die* een beetje misselijk zijn, komen binnen. Jan heeft een gele broodtrommel, *die* hij op de kast legt. In een plastic zakje zit het eten van Rachel. *Dat* legt zij tussen de twee gele broodtrommels. Om twaalf uur pakken alle kinderen, *die* in de klas zitten, hun middageten. Rachel pakt het plastic zakje, *dat* van haar is. Jan pakt de gele broodtrommel, *die* is toch van hem? Hij kijkt in het bakje, *dat* voor hem ligt. De groene boterham met Zwitserse kaas, *die* erin ligt, eet hij snel op. De volgende dag is Jan ziek. *Die* heeft zeker te veel bij de bakker gegeten, denkt Rachel.

② Weet je het nog?

Een **het-woord** krijgt het **verwijswoord** dat.

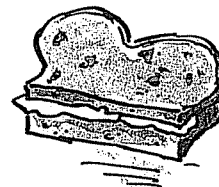
Het broodje, dat Jan koopt.

Een **de-woord** krijgt het **verwijswoord** die.

De croissant, die Rachel eet.

Vul in: *die* of *dat*.

- 1 Het broodje, _____ Jan bij de bakker koopt, is vers.
- 2 De croissant, _____ Rachel eet, komt uit Frankrijk.
- 3 Het stokbrood, _____ zo lekker is, komt ook uit Frankrijk.
- 4 Het broodbakje, _____ op de kast lag, was niet van Jan.
- 5 Het plastic zakje, _____ ernaast lag, was van Rachel.
- 6 De broodtrommel, _____ al een hele tijd op de kast lag, was van Wendy.

3 Meervoudwoorden zijn altijd de-woorden en krijgen dus altijd het verwijswoord *die*. Kijk goed!

- 1 De broodjes, Jan bij de bakker koopt, zijn vers.
- 2 De croissantjes, Rachel eet, komen uit Frankrijk.
- 3 Het stokbrood, zo lekker is, komt ook uit dat land.
- 4 De broodbakjes, op de kast lagen, waren niet van Jan.
- 5 Het plastic zakje, ernaast lag, was van Rachel.
- 6 De broodtrommeltjes, al een hele tijd op de kast lagen, waren van Wendy.

4 Eigennamen, zoals Jan en Rachel, krijgen ook altijd het verwijswoord *die*.

- 1 Jan, *die* bij Rachel in de klas zit, eet nooit meer Zwitserse kaas.
- 2 Rachel, het brood in een plastic zak stopt, houdt van jam.
- 3 Iris en Rachel, samen naar gym gaan, zijn klasgenootjes.
- 4 Rachel rijdt graag op het paard, een bles heeft.
- 5 Jan, ziek werd, komt overmorgen weer op school.
- 6 Wendy, heeft een geel broodbakje, ze op de kast heeft gezet.

- 1 Marja schrikt. Is dit een overval? Uit elk pistool komen twee dezelfde woorden. Kleur die.

 heethaarweerhaarwagenloopluchtweg

luchtzakkenkiezenvalwagenluchtloop

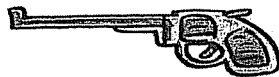
 zakkenwegwagenloopwegvalsloopnaar

 slaapweerkiezenweerloopvalnaarwagen

slaapzakkenvalhaarluchtzakkenloopstil

 stilvalhaarnaarkiezenwagenwegvluchtval

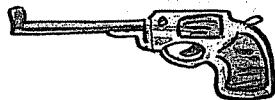
 haarloopwagenkiezenslaapwegvluchtloop

naarkiezenloopkiezenstilzakkenwegwagen

 naarslaapnaarhaarvalluchtweerloopstil

wagenhaarslaapstilvalsloopkiezenweerloop

 haarwagennaarloopluchtvalkiezenwagen

stilhaarloopnaarstilluchtzakkenkiezenweg

- 2 In iedere zin kun je hetzelfde woord twee keer invullen.

Ik loop op straat en kijk plotseling in de
 _____ van een pistool. Ik sta _____ en om
 me heen wordt het _____. Met mijn handen in
 mijn _____ kan ik wel door de grond
 _____. Ik wil _____ en ik kijk naar de
 _____. Zal ik het _____ en wegvluchten
 achter die _____? _____ op elkaar,
 ik moet _____. De loop beweegt heen en
 _____ het is mooi _____. Vogels vliegen
 hoog in de _____ ik ruik de _____ van
 mijn angstzweet. Ik ren weg, maar ik _____ en
 ik zit in de _____. Ik voel de loop tegen mijn
 _____ ben ik wakker of gebeurt dit in mijn
 _____? Het pistool gaat af, ik kijk er
 _____ en ik voel me niet meer zo _____.
 Met nat _____ zwaai ik naar _____.
 Naar het kleine meisje met het waterpistool!

3 Zet een streep onder dezelfde woorden.

Betekenen ze hetzelfde? Zet er een hokje om.

Op het bed van Kim ligt een kussen en een dekbed.

Haar buurjongen vroeg: 'Mag ik je kussen?'

Op de bank ligt ook een kussen.

Naast Kim staat een boerderij, daar wonen boeren.

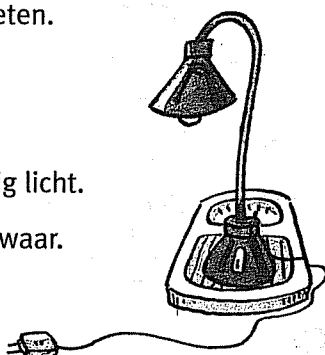
Haar vader zit altijd te boeren onder het eten.

De boeren gaan altijd vroeg naar bed.

De lamp op de kamer van Kim geeft weinig licht.

Haar kast is licht, maar haar bed is heel zwaar.

Haar moeder is ook heel licht.

4 Er bestaan nog meer woorden met twee betekenissen. Hieronder staan er vijf.

Maak met ieder woord twee zinnen, zodat de twee betekenissen duidelijk zijn.

bank

1 Kim zet haar geld op de bank.

2 Haar vader ligt op de bank.

kan

1

2

vieren

1

2

trappen

1

2

bril

1

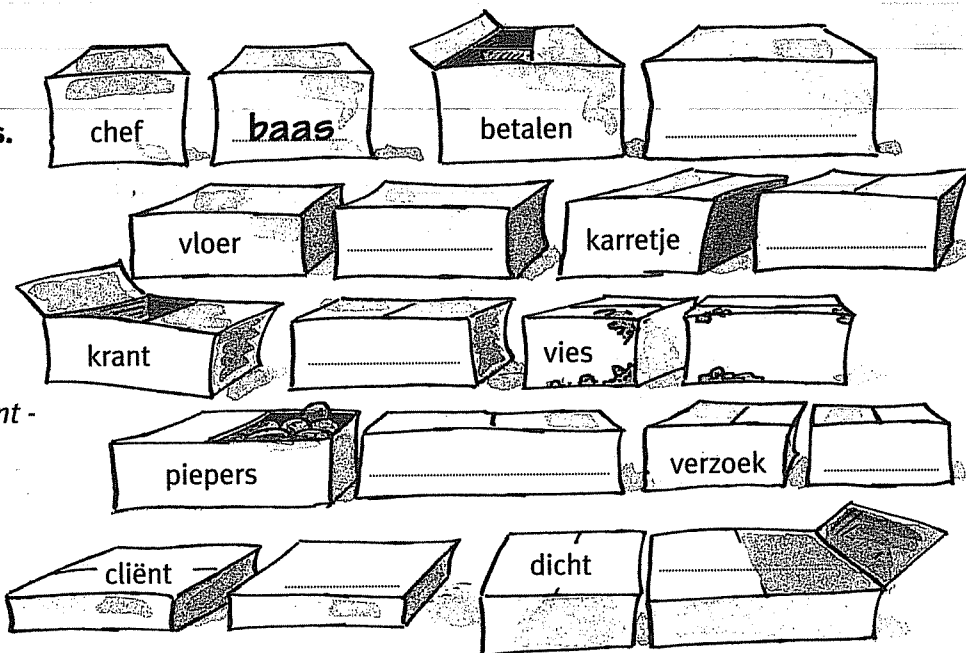
2

1 In de supermarkt is een stapel dozen omgevallen. Zet ze even netjes.

Ze horen twee aan twee bij elkaar.

Schrijf het goede woord op de doos ernaast. Kies uit:

baas - grond - dagblad - afrekenen -
wagentje - smerig - aardappelen - klant -
gesloten - vraag

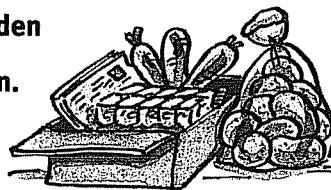
2 Wat zit er in de pakjes?

Zet ze netjes naast elkaar.

1	precies	7	_____
2	_____	8	_____
3	_____	9	_____
4	_____	10	_____
5	_____	11	_____
6	_____		

3 Vervang nu de schuin gedrukte woorden door de woorden die hetzelfde betekenen.

De (*lastige*) klant.

Het is (*exact*) 8 uur. De winkeldeuren zijn (*dicht*) maar daar is nog een (*klant*)

'Laat me erin, anders roep ik de (*chef*) ' schreeuwt hij.

De vriendelijke vakkenvuller laat de man binnen. De man heeft geen munt voor het (*karretje*) en draagt alle boodschappen. 'Pak even een (*dagblad*) voor me.

Waar liggen de (*aardappelen*) en de eieren?

Wat is alles hier duur en die (*penen*) zijn (*vies*) ' roept hij dwars door de winkel.

Toch blijft de vakkenvuller (*vriendelijk*)

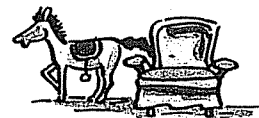
Bij het (*afrekenen*) helpt hij met inpakken.

Eerst de (*kranten*) in een kartonnen doos, dan de eieren en de zware zak (*piepers*) legt hij ernaast.

En wat gebeurt er? De klant zet (*vlug*) de zware zak bovenop de eieren. Je hoort heel zachtjes 'krak'!

'Nog een (*prettige*) avond,' roept de vakkenvuller.

4 Woorden die (bijna) hetzelfde betekenen noem je synoniemen. Onderstreep het synoniem van het vetgedrukte woord.

zetel

plaats

plek

stoel

rijdier

woning

huis

plaats

tent

plekje

rijwiel

auto

fiets

waterfiets

band

medicijn

tovenaar

dokter

geneesmiddel

recept

pantalon

pany

hemd

sokken

broek

keuken

tv

docent

geld

injectie

prik

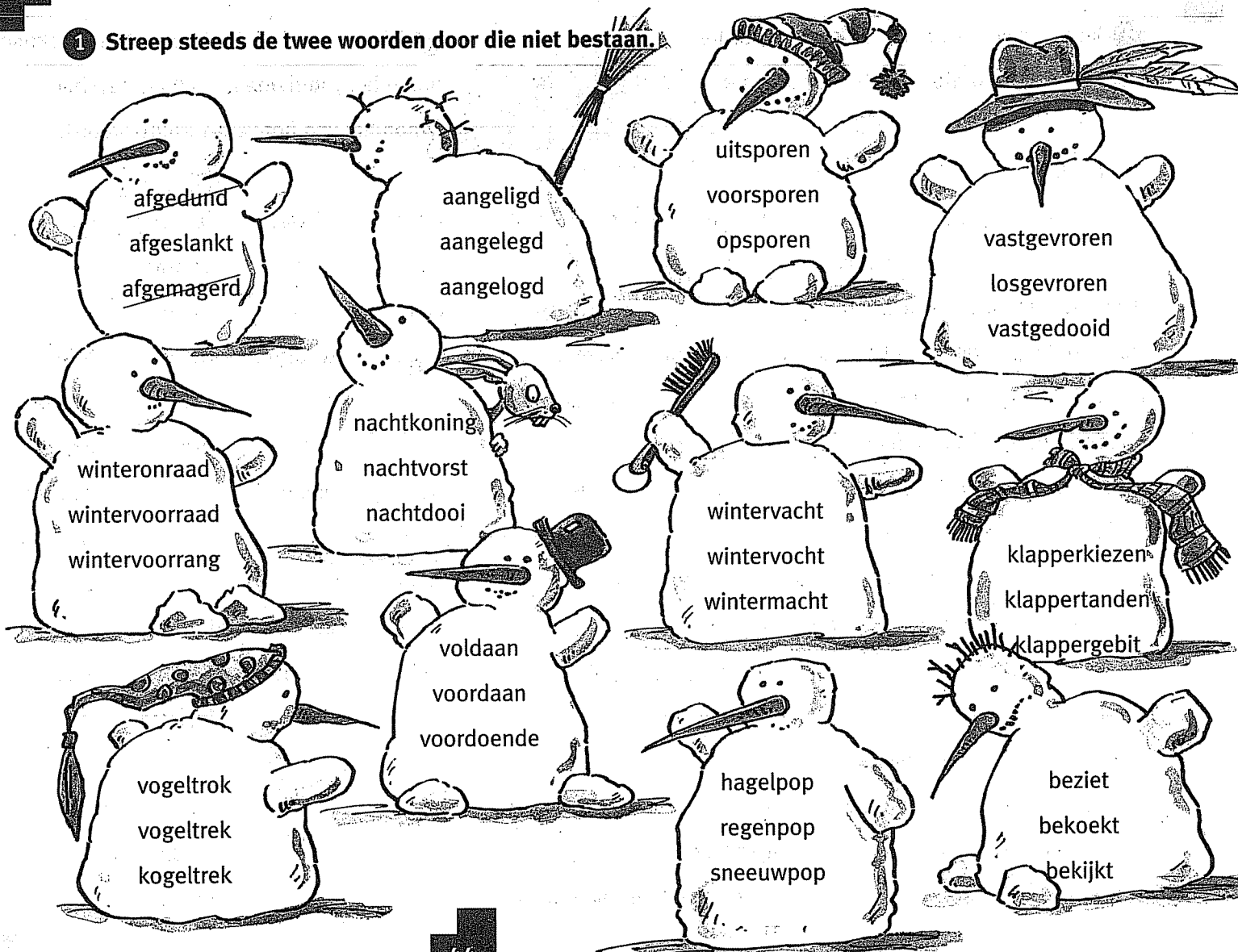
naald

medicijn

inkomen

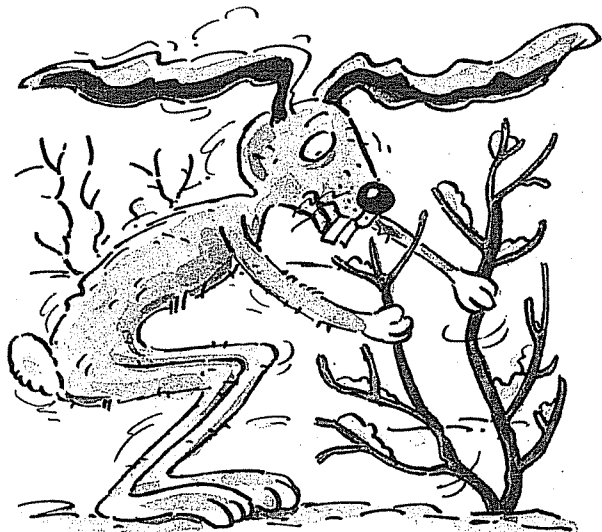

1 Streep steeds de twee woorden door die niet bestaan.

2 Konijn Sjonnie is midden in de winter op zoek naar voedsel. Lees maar wat hij doet.

De woorden die je niet hebt doorgestreept, kun je hier invullen.

Het is winter. Konijn Sjonnie heeft een dikke

Toch loopt hij te

Zijn is onvindbaar. In de herfst, toen de vogels op gingen, heeft Sjonnie die onder een struik met groene blaadjes

Al na één nachtje lijken alle struiken op elkaar. Hij kan zijn voorraad niet

Konijn Sjonnie heeft honger.

Onder de dikke haren is

Sjonnie flink De ribben steken naar buiten.

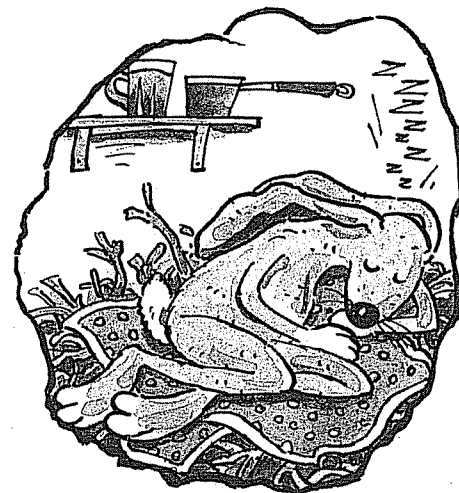
Het heeft gesneeuwd. Kinderen maken een

Zij zien Sjonnie niet, die de pop Zijn pootjes zijn bijna aan de grond

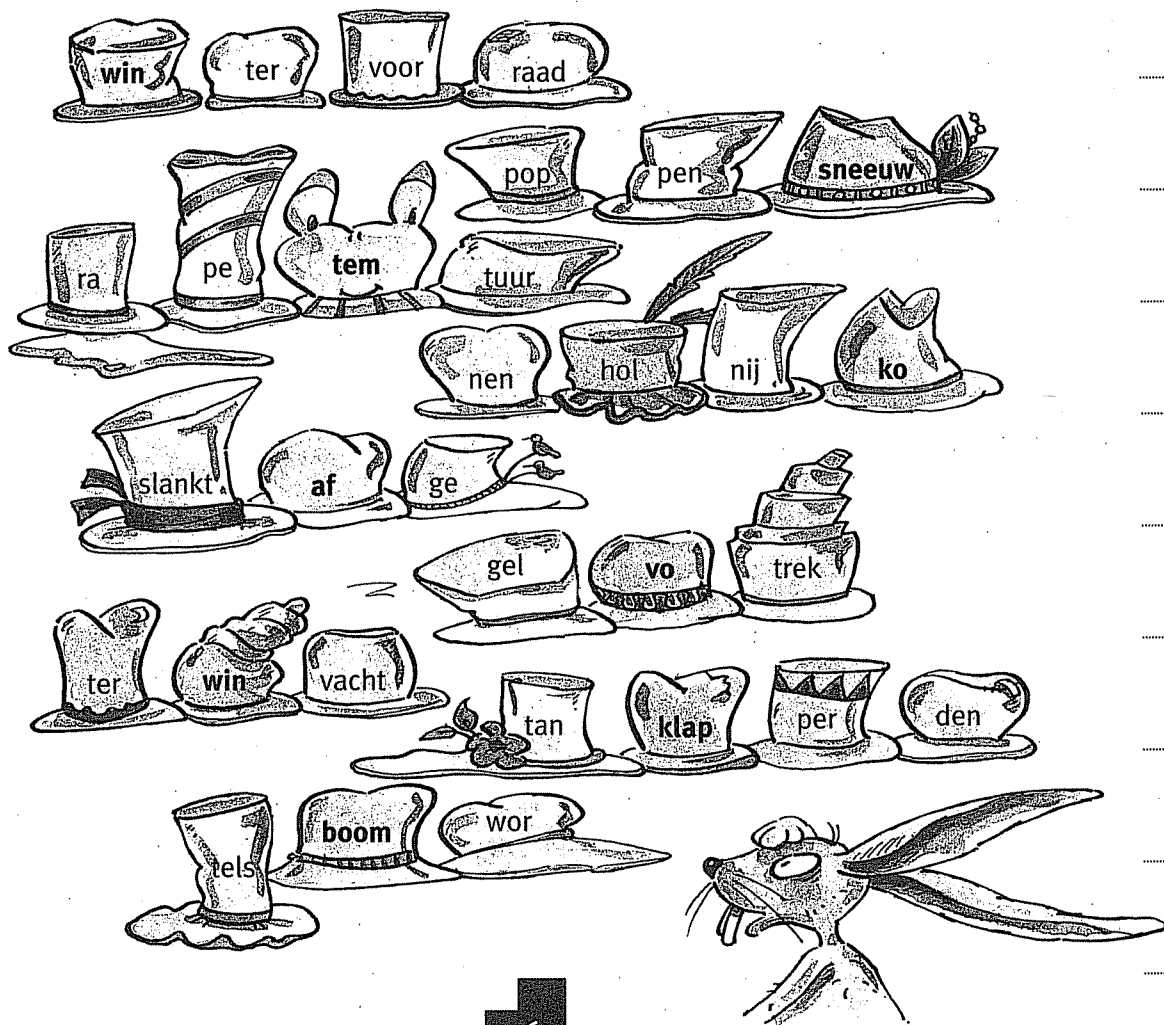
De volgende ochtend heeft de sneeuwpop geen neus meer.

Sjonnie ligt moe maar met een dikke buik in zijn holletje.

Morgen maar weer een sneeuwpop bij zijn neus nemen, denkt hij.

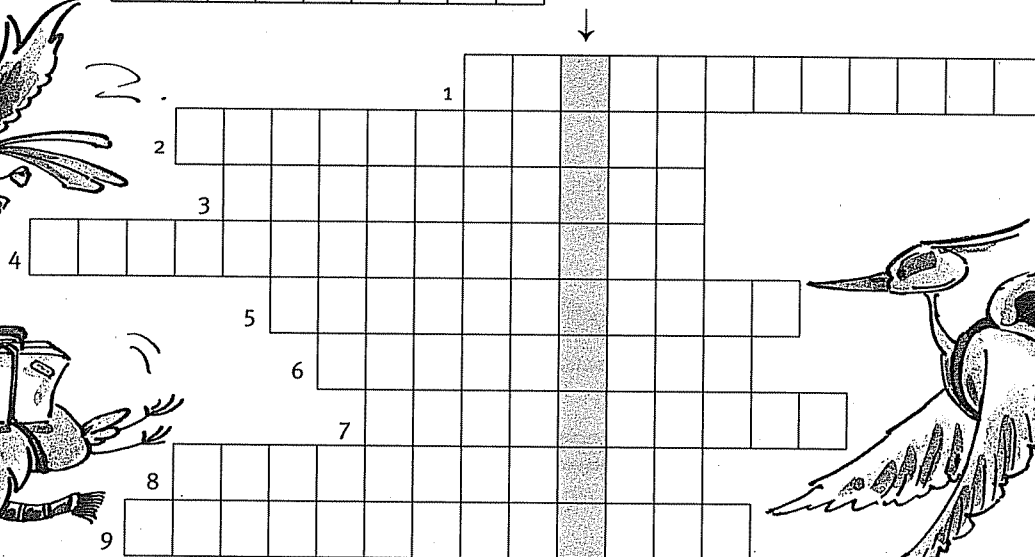
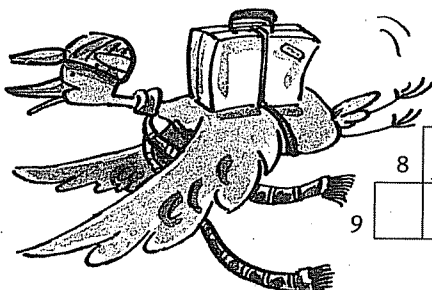
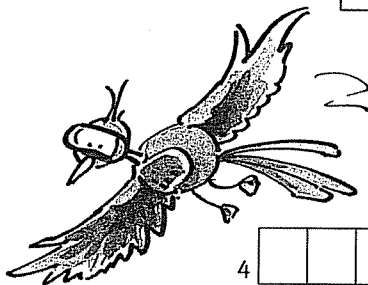

3 In de lente zijn alle sneeuwpoppen gesmolten. De hoeden liggen door elkaar. Help Sjonnie even met het vinden van de woorden. De eerste lettergreep is dikgedrukt.

4 Vul de woorden in. Gebruik daarvoor de woorden die Sjonnie hiervoor heeft gevonden. Onder de pijl lees je wat Sjonnie nooit doet.

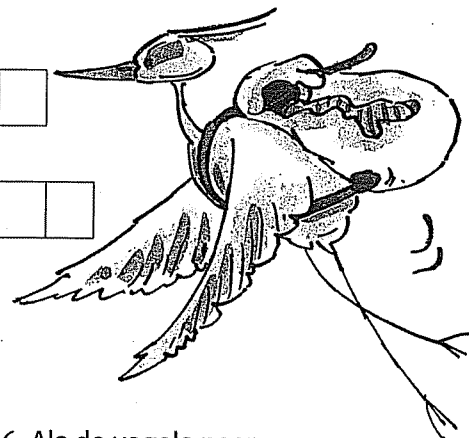
1	2	3	4	5	6	7	8	9
S								

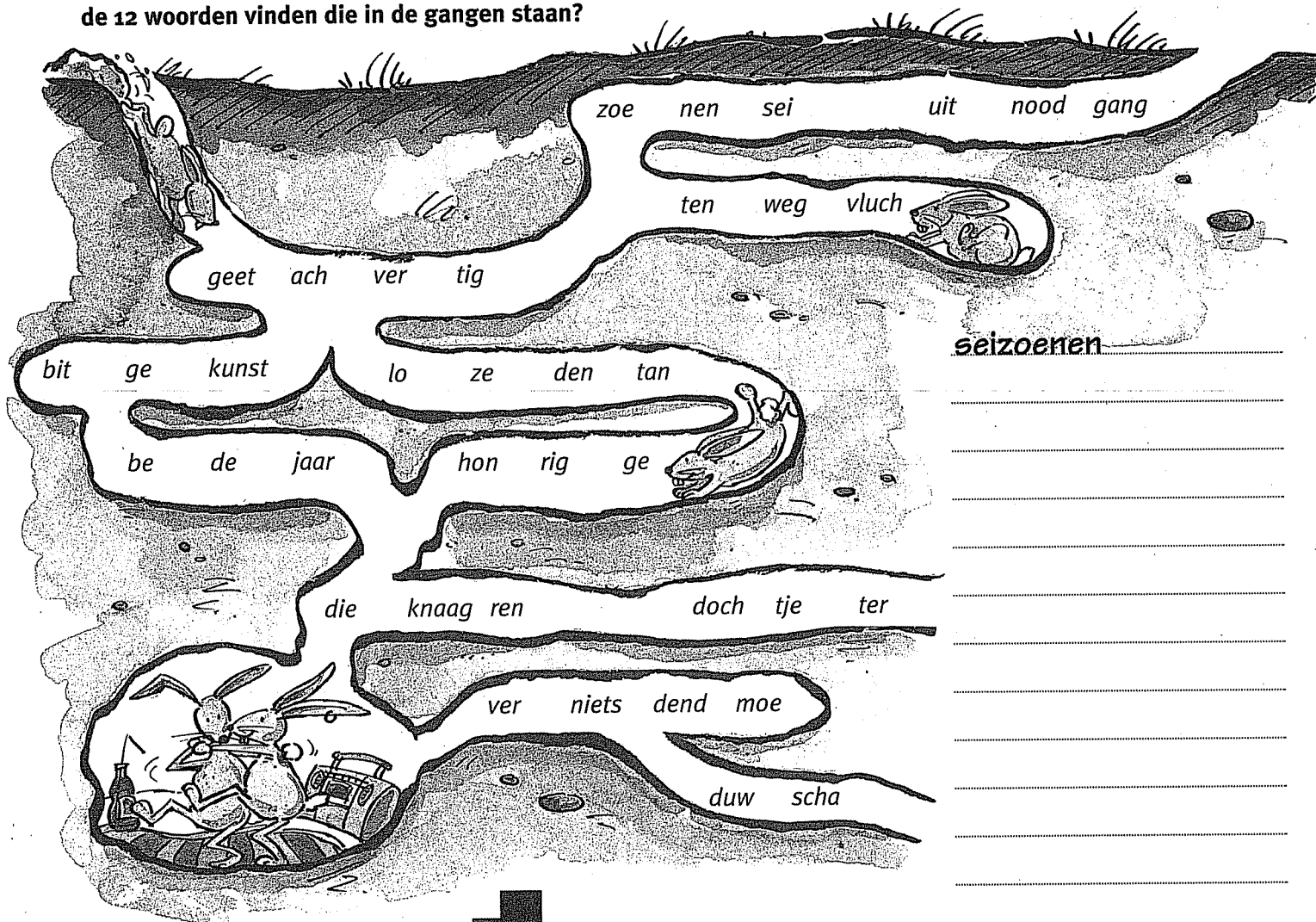
- 1 Door de kou zit alles ...
- 2 In de winter krijgen dieren meer haar, dat is hun ...
- 3 Een konijn woont in een ...
- 4 Voor de winter verzamelen dieren voedsel, dat is hun ...
- 5 Met een thermometer meet je de ...

- 6 Als de vogels naar een warme plek vliegen, gaan ze op ...
- 7 Als je dunner wordt, ben je ...
- 8 Bomen halen voedsel uit de grond met hun ...
- 9 Door de kou gaat je gebit bibberen, dat noem je ...

- 1 Het is zomer geworden en de kinderen van Sjonnie graven allerlei gangen in de buurt van het hol. Kun je de 12 woorden vinden die in de gangen staan?

seizoenen

2 Vul de woorden in die je in de gangen hebt gevonden.

De seizoenen gaan voorbij en na de lente is het zomer geworden. De kinderen van Sjonnie graven steeds meer gangen.

Elke gang krijgt een

Daar kunnen ze dan altijd door als er

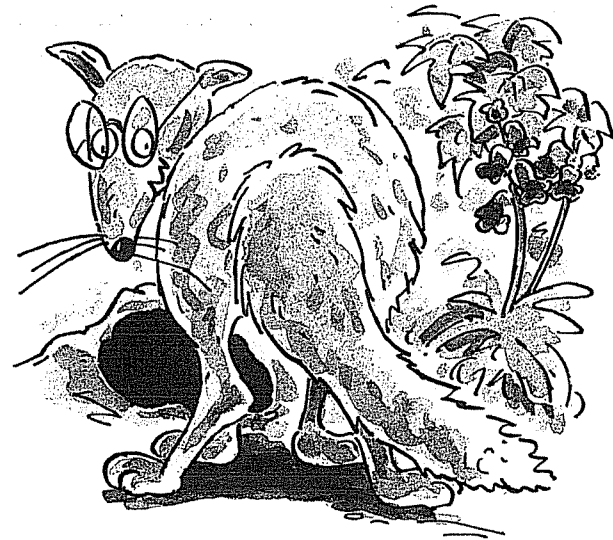
gevaar dreigt. De grootste vijand van de konijntjes en andere

..... is Sjors een oude, b vos.

Sjors loert op Sjaantje, het jongste van Sjonnie.

H kruipt Sjaantje door de gangen. Bij de opening ligt

de vos n te wachten. Net op tijd ziet Sjaantje zijn

Maar nu ziet Sjors haar ook. Vlug kruipt Sjaantje naar de nooduitgang.

Buiten doet de vos hetzelfde. Met zijn bek wijd open ligt hij voor het gat.

Sjaantje rent zo zijn bek in. De bek klappt dicht, maar Sjaantje voelt geen pijn.

Sjors is een beetje

Waar heeft hij toch zijn gelaten?

Sjaantje bijt met haar scherpe knaagtanden in de tong van Sjors.

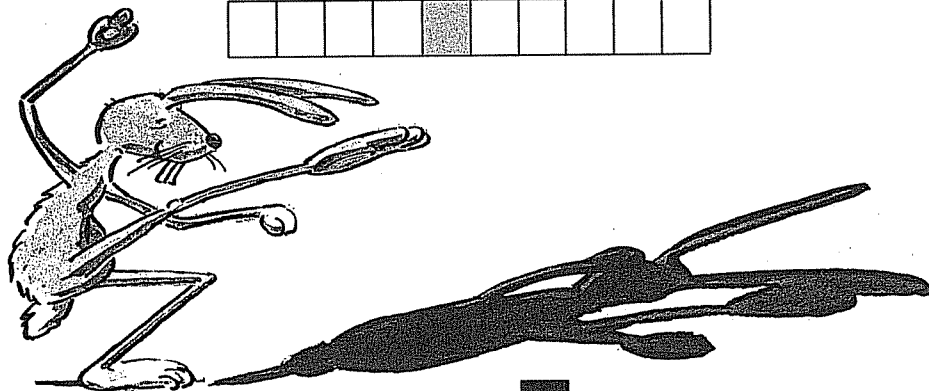
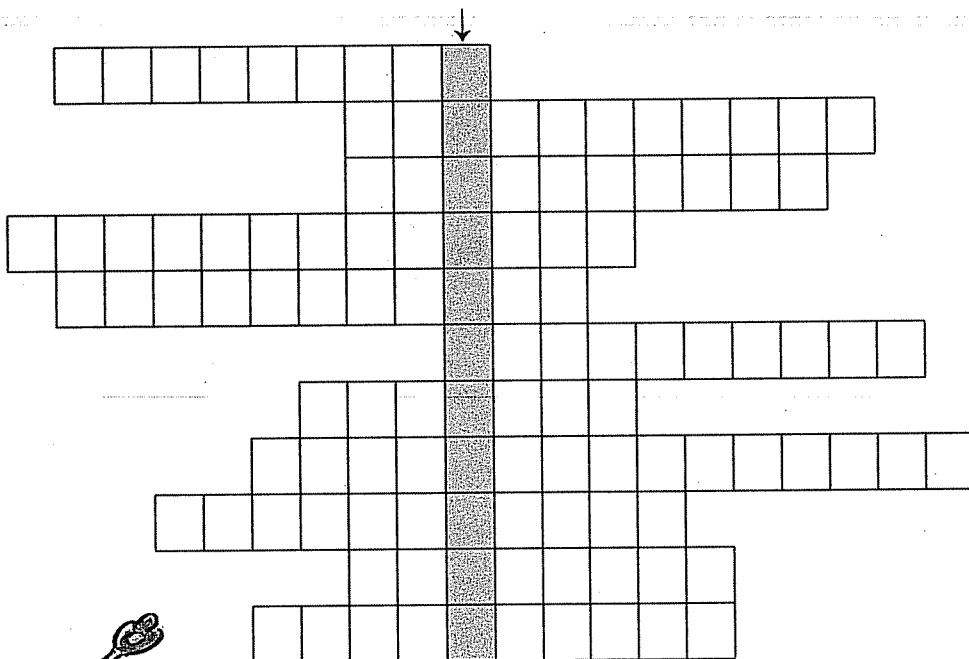
Gillend van de pijn doet de vos zijn bek

wijd open en zo springt Sjaantje haar vrijheid tegemoet.

3 Vul de antwoorden in en je leest onder de pijl waar het kunstgebit van Sjors ligt. Op het

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
n										

1 Winter, lente, zomer en herfst zijn

seizoenen

2 Dieren met lange voortanden noem je

3 Niet een zoontje, maar een

4 Als je vaak iets vergeet, ben je

5 Voor gevaar wil je _____

6 Niet echte tanden noem je een

7 Als de zon schijnt, zie je op de grond

je eigen _____

8 Als je niets vermoedt, ben je

9 Een uitgang die bij brand wordt

gebruikt, is een _____

10 Iemand die ouder is dan 80 is een

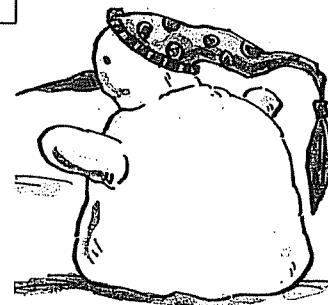
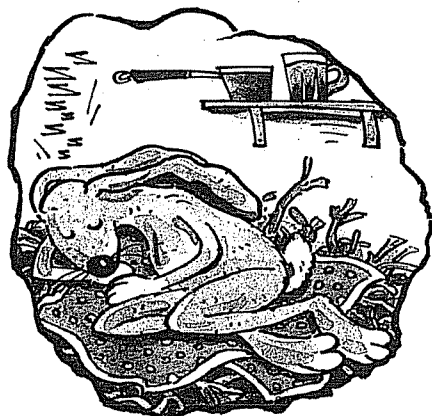
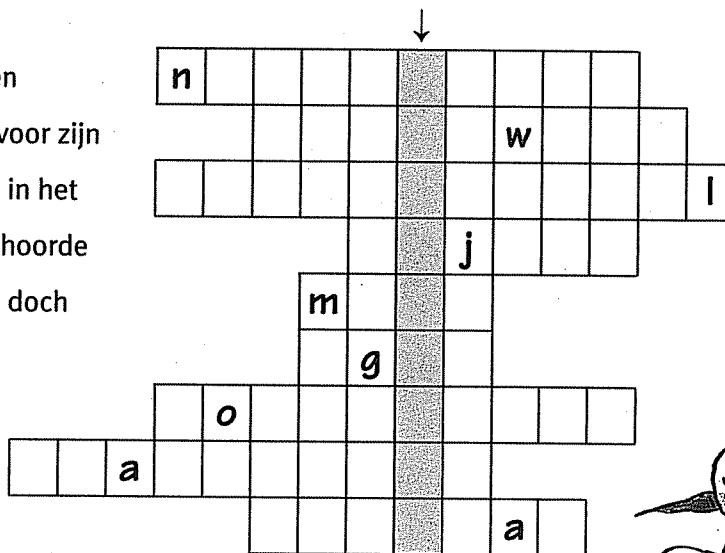
11 Zonder tanden ben je _____

4 Bedenk goed welke woorden in het letterblok horen. Onder de pijl lees je wat Sjonnie was door de kou.

Hij was

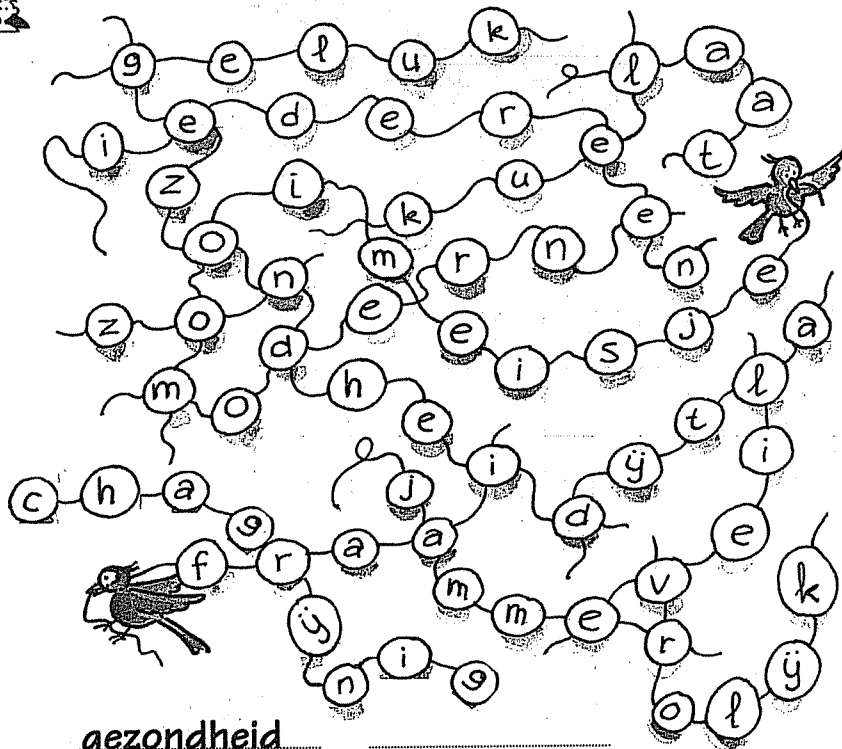
v									
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--

- 1 Als het 's nachts vriest, noem je dat
- 2 Als het sneeuwt, maken veel kinderen een
- 3 De neus van een sneeuwpop is een
- 4 Om zijn nek heeft hij een
- 5 Op zijn hoofd zit een hoed of een
- 6 Steenkooltjes worden gebruikt voor zijn
- 7 Het is niet koud onder de grond in het
- 8 Dacht jij dat je Sjonnies tanden hoorde
- 9 Nee, Sjonnie ligt te slapen, moe doch

1 Letterketting met veertien woorden. Schrijf die maar op.

gezondheid

2 Ruud en José zijn op vakantie in Italië.

Broer en zus schrijven alles 'omgekeerd'.

Help hun oma even voordat ze ongerust

wordt. Gebruik de woorden uit de

letterketting. Kleur de woorden die je

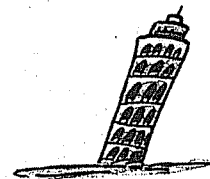
gebruikt hebt.

Nare oma,

We hebben heel slecht weer en de camping is
erg saai. In de disco draaien ze ouderwetse
muziek en we gaan vroeg naar bed. Vader is
één keer vrolijk geweest en moeder ligt de hele
dag in de schaduw. Ruud heeft verkering met
een lelijk jongetje en José danst met
niemand. Nou oma, we denken nooit aan je
en het is fijn dat je er niet bij bent.

Veel pech en ziekte,

Ruud en José

Lieve oma,

We hebben heel weer en de camping is erg In de disco draaien ze muziek en we gaan naar bed.

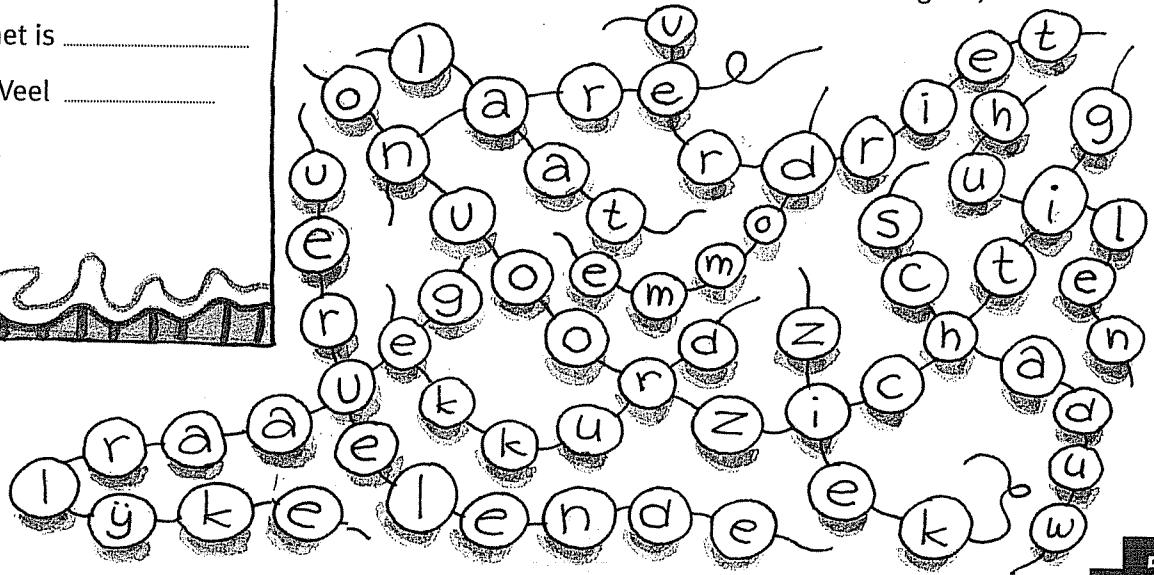
Vader is één keer
geweest en moeder ligt de hele dag in de
..... . Ruud heeft verkering met een
..... en José danst met
..... . Nou oma, we denken
..... aan je en het is
dat je er niet bij bent. Veel
en

Ruud en José

3 Oma heeft erg gelachen en schrijft daarom gauw een ‘boze’ brief terug. Gebruik daarvoor de woorden uit de nieuwe letterketting. Kleur de woorden die je gebruikt hebt.

Nare kinderen,

Ik heb met jullie kaart gelezen. Ik ben inderdaad
..... net als jullie hoop ik. Ruud ga je genoeg naar
bed? Laat jullie moeder doen met zoveel
..... Een raad van oma: is
gezond. Nou kinderen, nog een heel vakantie.
..... en terugreis, *oma*

3 José komt tijdens de vakantie een leuke Italiaanse jongen tegen. Ze wordt zenuwachtig en zegt daardoor precies de omgekeerde dingen. Help je José even?

José

Wat ben jij lelijk!

Hé, ga weg!

Ik ben een jongen.

Ja, ik heb met Ruud wel verkering.

Hij is mijn zus!

Nee, 's avonds ga ik nooit uit.

Ruud

Ik ben wakker.

Ik luister.

Ik slaap morgen uit.

Ik ga in de zon liggen.

Het is mooi weer.

Ik heb het warm.

Ik ga opstaan.

Ik ga de tent afbreken.

Wat ben jij stil!

Welterusten!

4 Voordat Ruud en José 's avonds in hun tent gaan slapen, doen ze een spelletje tegenstellingen. José is al in slaap gevallen. Speel het spelletje met Ruud.

Ik

Ik slaap.

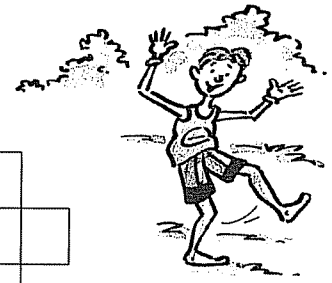
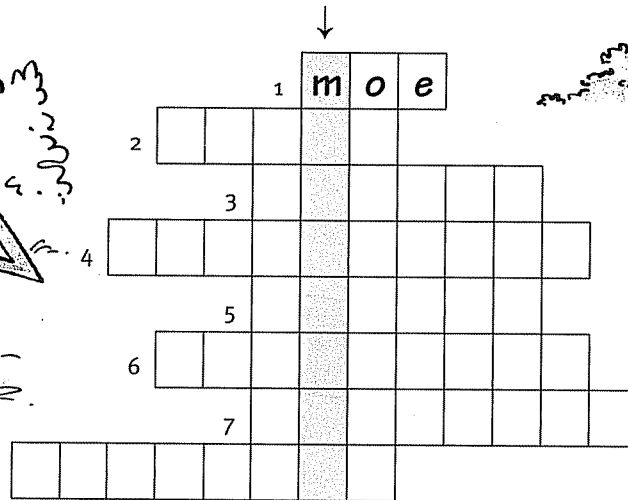
5 Moeder lost in de vakantie

kruiswoordpuzzels op. Door de zon kan ze zich echter niet zo goed concentreren.

Natuurlijk kun je helpen. Kies uit de drie woorden de goede tegenstelling en vul die in. Hij kooft

m	1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---	---

1 Uitgeslapen is niet:	<i>moe</i>	<i>uitgerust</i>	<i>fris</i>
2 Een beloning is geen:	<i>straf</i>	<i>cadeau</i>	<i>prijs</i>
3 Smerig is niet:	<i>vies</i>	<i>vuil</i>	<i>schoon</i>
4 Voorspelbaar is niet:	<i>duidelijk</i>	<i>verrassend</i>	<i>precies</i>
5 Somber is niet:	<i>triest</i>	<i>bedroefd</i>	<i>vrolijk</i>
6 Een probleem is geen:	<i>oplossing</i>	<i>vraag</i>	<i>opgave</i>
7 Een vraag is geen:	<i>probleem</i>	<i>antwoord</i>	<i>verzoek</i>
8 Een leugen is geen:	<i>grap</i>	<i>waarheid</i>	<i>verhaal</i>

- ① Winston gaat met zijn vader naar een pretpark. De karretjes zijn losgeraakt. Help Winston om ze wer twee aan twee aan elkaar te koppelen. Geef ze dezelfde kleur. Bedenk maar:

Vele handen maken licht werk.

Gedeelde smart is

nemen geen keer

Gedane zaken

het halve werk

Wie waagt,

wat niet deert

Een goed begin is

thuis best

Wat niet weet,

al goed

Oost, west,

die wint

De appel valt

halve smart

Eind goed,

niet ver van de boom

- ② De wagentjes zijn nu in orde. Winston kan instappen. Vul de spreekwoorden uit de vorige oefening maar in. Het begin staat er al.

Dus is het niet moeilijk, want:

een goed begin
is

Winston staat bij de achtbaan. Hij heeft hoogtevrees, net als zijn vader.

Want: De appel valt

Winston kijkt omhoog en wordt een beetje duizelig. Toch gaat hij naar de kassa.

Want: Wie

Wat doet Winston eerst?

Natuurlijk, hij koopt een kaartje.

Want: Een

Eng hoor, zo'n achtbaan. Winston koopt 2 kaartjes,
eentje voor zichzelf en eentje voor zijn vader.

Want: **Gedeelde**

Naast elkaar zitten vader en Winston in het
eerste karretje. Ze kunnen er nu niet meer uit.

Want: **Gedane**

Langzaam gaat het karretje omhoog.

Zit daar een schroef los?

Winston schrikt, maar hij vertelt het niet aan zijn vader.

Want: **Wat**

Ze suizen door de lucht, maar ze stappen na afloop
toch veilig uit hun karretje. Opgelucht halen ze adem.

Want: **Eind**

Aan het einde van de dag gaan ze weer
naar huis. Fijn om weer thuis te zijn.

Want: **Oost**,

3 Vanaf het pretpark stuurt Winston aan
zijn vriend Ronald een kaart. Het pretpark
heeft erg veel indruk gemaakt op Winston.
Begrijp je wat hij bedoelt?

Beste Ronald,

Dit pretpark is **steen** goed.

We zijn in die hoge achtbaan
geweest.

Die gaat hard.

Wij zaten in een rood karretje.

Met een gangetje omhoog

en dan snel omlaag.

Mijn vader werd wit.

Hij moest nodig overgeven.

Ik niet, ik voelde me lekker.

We zijn nu moe en gaan
naar huis.

Winston Schoon

① Ronald Brand en Winston

Schoon maken hun spulletjes
meestal brandschoon. Dat
betekent: heel erg schoon.
Hoe zit het verder in de klas
van Winston en Ronald?

Alet *Klets* en Henk *Nat* wordt: kletsnat → heel erg nat

Wesley Dom en Justin Olie wordt: _____ → heel erg _____

Pamela Bom en Jeffrey Vol wordt: _____ → heel erg _____

Trudy Steen en Kors Rijk wordt: _____ → heel erg _____

An Lood en Ko Zwaar wordt: _____ → heel erg _____

Wim Klein en Jerry Piep wordt: _____ → heel erg _____

Ibraïm Brood en Herman Mager wordt:

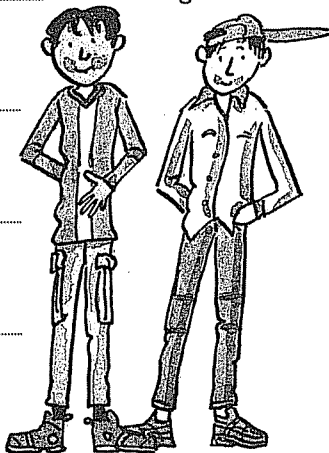
_____ → heel erg _____

Sander Nieuw en Isaïc Gloed wordt:

_____ → heel erg _____

Paul Recht en Jan Kaars wordt:

_____ → heel erg _____

② Winston en Frank zitten nu in de klas

bij Meester *Goud*. Vorig jaar zaten ze bij
Juffrouw *Eerlijk*.

Samen is dat: *goudeerlijk*.

Juf Eerlijk en Meester

Goud zijn *goudeerlijk*

Directeur Oud en Meester

_____ zijn _____

Juf Helder en Juf

_____ zijn _____

Meester Lief en Juffrouw

_____ zijn _____

Juf Vet en Meester

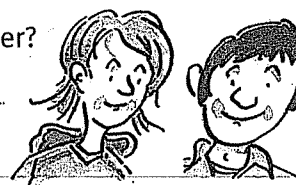
_____ zijn _____

Gymjuf IJzer en Meester

_____ zijn _____

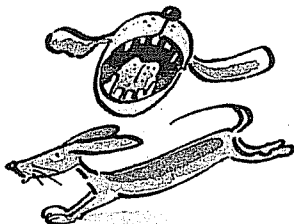
Welk heel erg-woord past het best

bij jouw juf of meester?

3 Meester Goud tekent dieren op het bord en zet er woorden bij. Zoek wat bij elkaar hoort. Soms moet je het dierenwoord ietsje veranderen. Kies uit:

moe - vlug - af - nijdig - lief - lekker - sterk - vlug

+ af wordt bekaf

+ _____ wordt _____

+ _____ wordt _____

+ _____ wordt _____

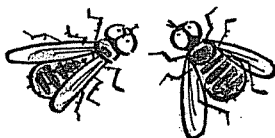
+ _____ wordt _____

+ _____ wordt _____

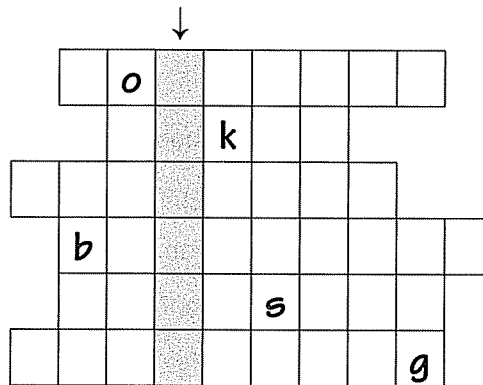

+ _____ wordt _____

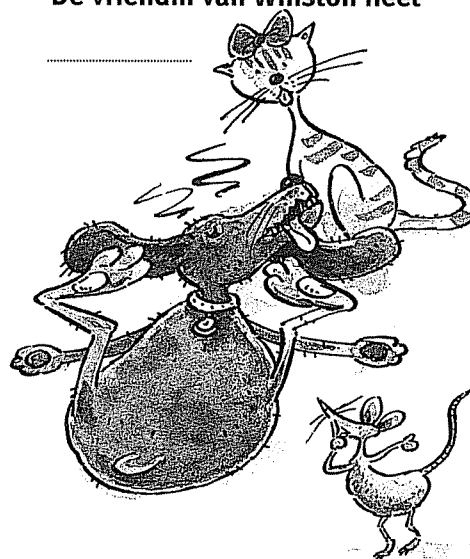

+ _____ wordt _____

4 Vul maar verder in. Op de grijze balk lees je de naam van Winstons vriendin.

De vriendin van Winston heet

1 In de eerste regel staat: De wind huilt. Huilt is hier figuurlijk gebruikt. Wind kan niet echt huilen.

Wat betekenen die figuurlijk gebruikte woorden? Zet de letter van de betekenis erachter.

De wind huilt¹ in de bomen. De lucht ziet er dreigend² uit.
 Ronald rent naar de schooldeur. Hij is boos. Hij heeft net met zijn splinternieuwe³ schoenen in een hondendrol getrapt. Juist vandaag als hij naast Pamela Bom mag zitten! Als hij zijn schoenen nu eerst schoonmaakt, komt hij te laat en krijgt hij straf. Hij ziet de donkere⁴ blik van Meester Goud al voor zich. Snel gaat Ronald de klas in. Precies op tijd gaat hij naast Pamela zitten. Ze beginnen met lezen, met een half oog kijkt Ronald in zijn boek. Hij heeft meer aandacht voor de dansende⁵ krullen van Pamela. Plotseling dendert⁶ de stem van Meester Goud door de klas: 'Wat ruikt mijn scherpe⁷ neus?' Er hangt een sterke poeplucht in de klas. Winston kijkt naar Ronald en steekt zijn vinger op. 'Ik ben het meester,' zegt hij. 'Mag Ronald mij helpen met schoonmaken?' 'Dat is goed,' grinnikt Meester Goud: 'Jullie heten niet voor niets samen BrandSchoon.' Met knikkende⁸ knieën loopt Ronald achter zijn vriend aan. Pamela heeft niets gemerkt.

1 De wind huilt	<u>s</u>
2 Dreigende lucht	
3 Splinternieuwe schoenen	
4 Donkere blik	
5 Dansende krullen	
6 Denderende stem	
7 Scherpe neus	
8 Knikkende knieën	

goed ruiken	n	kwaad kijken	n
zeer luid	e	mooi haar	k
zwaarbewolkt	t	bang zijn	d
pas gekochte	i	hard waaien	s

Van boven naar beneden lees je het woord:

1	2	3	4	5	6	7	8
s							

2 Je snapt het wel, Ronald is verliefd op Pamela. Nu zijn schoenen weer schoon zijn, durft hij haar een briefje te schrijven. Voor ieder figuurlijk gebruikt woord tekent hij een hartje. Vul maar in wat Pamela moet lezen.

Kies uit:

knikkende
dansende
vuur en vlam
dansen
huilt
zonnige
gespitste
splinternieuwe
dreigend
stralende

Lieve Pamela,

Mijn splinternieuwe schoenen zijn weer schoon.

En ik heb geen last meer van knieën.

Bij het lezen de letters voor mijn ogen.

Ik heb alleen maar aandacht voor jouw krullen.

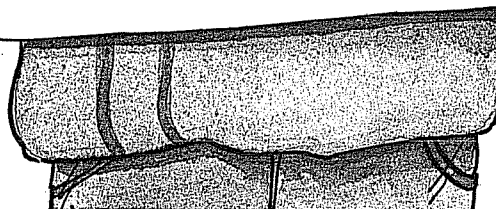
Met oren zit ik in de klas.

De wind en de lucht ziet er uit.

Maar ik zie alleen jouw gezicht en ogen.

Mijn hart staat in

Mijn naam is niet voor niets Ronald Brand.

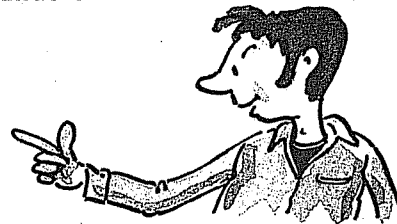
- ① Ronald schuift het briefje naar Pamela, maar voordat zij het kan lezen, pakt Meester Goud het briefje af. Hij leest het en begrijpt het ook. Winston had geen vieze schoenen. Hij hielp zijn vriend Ronald, omdat die verliefd is. Meester Goud schrijft twee uitdrukkingen op het bord en de kinderen bedenken de betekenis.

Het hart van Ronald staat in vuur en vlam.

Ronald is verliefd.

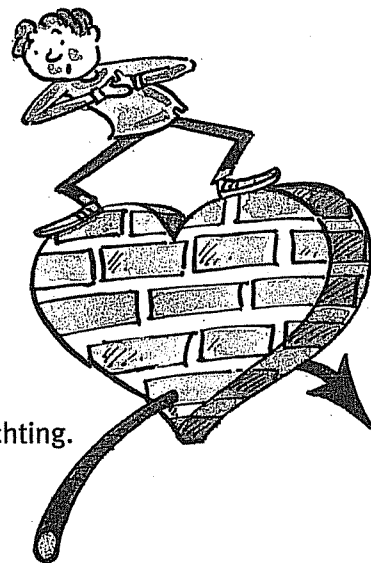
Winston is een vriend naar mijn hart.

Winston is een fijne vriend.

Daarna gaat de klas nog meer uitdrukkingen met het woord 'hart' bedenken. Met een uitdrukking schrijf je iets anders dan je eigenlijk bedoelt. Zet in het letterblok de letter van de betekenis van de uitdrukkingen.

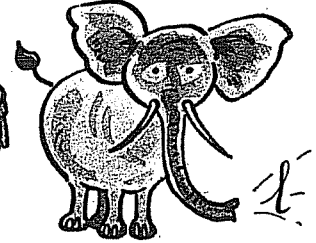
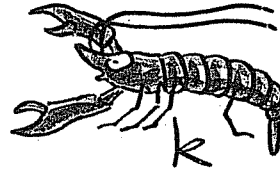
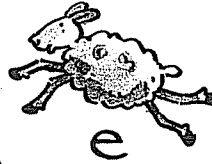
1 Ik hou mijn hart vast. ☒ v	d Waag het niet!
2 Zijn hart klopt in zijn keel. ☐	n Jij hebt geen gevoel.
3 Dat is een pak van mijn hart. ☐	e Wij werken keihard.
4 Wij werken met hart en ziel. ☐	r Hij is bang.
5 Jij hebt een hart van steen. ☐	n Zij zegt wat ze denkt.
6 Heb het hart niet! ☐	e Hij heeft alles wat hij wil.
7 Hij heeft alles wat zijn hartje begeert. ☐	i Dat is voor mij een hele opluchting.
8 Zij maakt van haar hart geen moordkuil. ☐	v Ik ben heel bezorgd.

Ronald en Winston zijn:

1	2	3	4	5	6	7	8
v							

2 Veel uitdrukkingen hebben met dieren te maken. Meester Goud tekent dieren op het bord en de kinderen zoeken de juiste uitdrukking erbij.

Als Ronald naar Pamela kijkt, wordt hij zo rood als een k.....

Als je Pamela daarmee plaagt, wordt ze zo nijdig als een s.....

Winston heeft Ronald goed geholpen, hij is zo slim als een v.....

Ronald is iets dommer, maar zo sterk als een b.....

Na al het schoonmaken was hij zo moe als een h.....

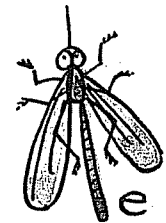
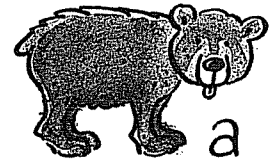
Tijdens de middagpauze hadden Winston en Ronald honger als een p.....

Meester Goud is nooit ziek. Hij is zo gezond als een v.....

Hij wordt niet gauw kwaad en lijkt zo mak als een l.....

Hij is meestal heel aardig, maar soms is hij zo koppig als een e.....

Als je dan iets fouts zegt, dan blaast hij dat op. Hij maakt dan van een m..... een o.....

Bij elk dier staat een letter. Zet die in de goede volgorde en je krijgt een bijzondere kleur.

k									
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Hoe ver ben je?

